1902. HARMINCZHATODIK ÉVFOLYAM. 191. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, JULIUS 14.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCA 8.
Telefon száma 788.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 12 korona. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Romániá- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 15 korona.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR
főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCA 8.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M.: Németországi kizárólagos vezérképviseletünk: Daube G. L. és Társa, valamint összes fiókjai.
Bécsben: Danneberg L. I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utóda: I., Wollzeile Nr. 6—8.
Haasenstein és Vogler: I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schaler Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Fuesli & Co.
és valamennyi hirdetést fogad.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk: Külpolitikai érdekességek.
Viktor Emánuel a czárnál.
A halott bíboros.
A bajtárs hálája.
A tanítók idegen nevei.
A siófoki és karlsbadi lóversenyek eredménye.
Közgazdaság: Vizi erőink ipari szempontból.
Regény: A kis ezredes. Irta: **Sienkiewicz Henrik.**

Külpolitikai érdekességek.

(—a) Érdekes események tarkitják hónapok óta a külpolitikát. Ép most, a mikor a korábbi tapasztalatok szerint beáll a politikai szélcsend, a mikor uralkodók, diplomaták és politikusok ép ugy szoktak nyaralni, miként a legigénytelenebb pénz- és véradót fizető polgárok, egymást üzik a változatos hirek, mert terhes lett az idők méhe. A folytonosság nem szünetel a nemzetközi politikában, mert az uralkodók, diplomaták és politikusok faradhatlanul szövik tovább az események szálait. Tehát most nincsen nyaralás. Lássuk csak nagyjában.

Az olasz király etikettszerünek hirdetett pétervári látogatása elsőrendü külpolitikai eseménynyé nőtte ki magát, a mi természetes is. Ugyan hol is mutogatják azt a jámbor halandót, a ki egy államfőnek egy másik államfőnél tett látogatását józan észszel valami vasárnap délutani kirándulás jelentőségnélküli nivójára tudná lesülyeszteni? Az állás méltósága, a személy kiválósága kizárja az ilyen hétköznapi magyarázatot. III. Viktor Emanuel nem utazott puszta kedvtelésből Pétervárra. Azt megtehette — elvégre ő is ember — hogy a kellemest a hasznossal párositja, de is merve az ő egyéniségének komolyságát, azt, hogy az olasz politika és diplomáczia irányitásából személyesen kiveszi, mint népe jóléteért és hatalmáért érdeklődni szerető uralkodó a maga oroszlánrészét, a leghatározottabban külpolitikai fontosságunak kell deklarálnunk a pétervári utazását. Fogadtatása, igen természetesen, a régi sablon szerint folyt le. Volt ünnepélyes bevonulás, katonák állottak sorfalat s a küldöttségek szokásos szózatai után felhangzanak, a czári palotában a kölcsönös pohárköszöntők, a melyek a béke s rokonérzés melegségét sugározzák szét. A király azután visszatér. De nyomában kél a hatás, mint az elhintett magból a növény.

A látogatás jelentősége felett gondolkozva, konstatálhatjuk, hogy ez szorosan véve Olaszország balkáni politikájával függ össze. Olasz- és Oroszországnak közvetlen érdekei csakis a Balkánon találkoznak. Olaszország ismeretes alban politikája, a melynek ma egyik nevezetes előőrse, mondhatnók láncszeme lett Montenegró, feltétlenül szükségessé tette a pétervári utat. Az albánok tudvalevőleg ez év őszére, vagy legkésőbb jövő tavaszra, ha békés uton engedményt nem csikarnak ki a portától, felkelést terveznek. Ezt a szultánnak tudomására is adták. Már pedig a balkáni albán mozgalmat az olaszországi albánok és ezek révén az olaszok szitják. Ennek a mozgalomnak a révén akarja Olaszország magát beékelni a Balkánra, hogy onnan az isztriai irredenta olaszok törekvéseit támogassa s monarchiánkat mintegy megkerülje. Hogy Montenegro, a mely régóta vágyakozik nehány határos helység megszerzésére, Olaszországot hüségesen fogja támogatni, nemcsak azért is bizonyos, mert a fejedelem családja rokonságban áll a szavoyai házzal, hanem főleg azért, mert Oroszországhoz szítva, egy esetleges orosz-olasz egyezményt természetszerüleg önmagára nézve kötelezőnek fog elismerni.

De tovább menve, a pétervári ut éle egyenesen a porta ellen irányul. Az albán kérdés csak közvetett ok, mögötte vannak Olaszország ama tervei, hogy a török birodalmat a tripoliszi akczió idejére egy orosz-olasz egyezmény segitségével lekötve tartsa.

A mi a monarchiánkat illeti, tartózkodás nélkül be kell vallanunk, hogy minden ujitott hármas-szövetség daczára, Olaszország szépségesen eliminálta az érdekköréből Ausztria-Magyarországot és Oroszországgal, az osztrák-magyar-orosz balkáni egyezmény nagy hátrányára, külön álló politikát kezdeményez. Uralkodónk és az olasz király találkozásának elmaradása, a pétervári nagykövetünk elutazása olyan témák, a melyek alkalmasak arra, hogy vele időt fecséreljünk, mialatt az olasz király Prinettivel együtt háboritatlanul csinálja meg az olasz imperialista nagypolitikát. Ismerjük be végtére is, hogy a mi diplomacziánk felette gyenge lábon áll és külképviseletünk objektivebb gondolkodásu férfiura szorul, a ki idejekorán okosabban és előrelátóan cselekszik.

Nevezetes és helyesebben szólva: egyenesen feltünő, hogy a sablonok közmondásossá vált ellensége, II. Vilmos német császár északtengeri utazása alkalmával Waldeck-Rousseaut Oddeben fogadta. Mit beszéltek? miről tárgyaltak? az mellékes. Lényeges, hogy találkoztak. A mióta a jelenlegi franczia köztarsaság fennáll, a franczia nagy politikus nem találkozott a németek császárával. Hogy mostan olyan férfiu, mint Waldeck-Rousseau, elfogadta a császár udvarias meghivását, az a franczia-német közeledés szempontjából történelmi jelentőségü. Waldeck-Rousseau volt a közeledés bátor kezdeményezője. Az ő radikális, igazán köztársasági politikájának az volt alapgondolata, hogy nem fogja a franczia nemzet energiáját a revans sorvasztó politikájába továbbra is belekényszeriteni, hanem Delcassé segélyével békés és czéltudatos külpolitikát folytat a szomszédokkal, azalatt pedig a belpolitikai helyzetet a liberalizmus retortáján keresztül megjavitja. A találkozás tehát igen-igen fontos már azért is, mert Waldeck-Rousseau a jövő embere. Visszatérhet még a kabinet élére, mas szempontból pedig komoly köztársasági elnökjelölt. Ez a találkozás tehát jellemzi azt, hogy a Boulanger-féle észnélküli revanspolitika tünőfében van s helyét a komoly megfontolás, a franczia tól annyiszor megtagadott nyugodtabb külpolitizálás foglalja el.

Combes franczia miniszterelnök irtóhadjáratot proklamált a franczia klerikálisok ellen. Hüséges utóda lett Waldeck-Rousseaunak. A liberalizmus zászlaját magasan lobogtatva, a haladás jelszava alatt viszi harczba tekintélyes parlamenti táborát, hogy a franczia egységes köztársasági politika ellenségeit, a klerikálisok vegyes pártját megtörje, megadásra kényszeritse. A módozatok, eszközök ügyes megválasztásától függ, hogy az egész vonalon győzelmet arasson, a mi előreláthatólag mielőbb be fog következni.

Kitchener lord and viscount befejezte hadügyi küldetését, hazatért Londonba. Edward király betegszobájába ma nem érkeznek bajlóslatu hirek Délafrika mezejéről, mert a sztratégia nagymestere, a rettenetes Kitchener rearuházott tejhatalmával megcselekedte azt, a mit annyi főparancsnok elődje kivivni képes nem volt. Békét teremtett két ellenséges faj között. Angol és bur ma vetekednek a loyalitásban. És ugyanaz a Kitchener, a ki fegyverek ropogása és ágyuk dörgése között kiméletet nem ismert, a kit a háboru iszonyatosságai kitüzött feladatától eltéríteni, vagy megengesztelni nem tudtak, főparancsnokságának utolsó aktusában, bucsut mondó hadparancsaban letette az osztatlan elismerés adóját a szent béke oltárára: köszönetet mondott bajtársainak és elismerő szózattal aposztrofálta a legyőzött búrokat. A jól végzett sztrategiai feladat körébe tartozónak tekintette tehát azt, hogy a legyőzött ellenség fájó sebeire balzsamos irt csepegtessen. Ugyanő, a kit vértszomjazó népek hóhérának hireszteltek ki, odaállott a legyőzöttek elébe és nem a Brennus kardját dobta a mérlegbe, hanem derekasan megrázta a legyőzött kezét, mondván: legyőztelek, de ilyen bátor ellenségre mindig büszke leszek.

Nagyfontosságu hir érkezett ma éjjel Londonból. Salisbury angol miniszterelnök lemondott és helyét Balfour foglalta el. Ez a hir is csak azt igazolja, hogy Londonban a háboru-párt befejezte missziójét és egyelőre, talán hosszabb időre, békés áramlatok kerülnek felszinre. A lemondás hire egyébként nem lepett meg, mert ezt már régen előre jeleztük. Ugy látszik, hogy bevárta Salisbury Kitchener visszaérkeztét, hogy a dél-afrikai vállalkozás formális befejezését a saját lemondásával egyidejüleg kiegészitse.

Salisbury körülbelül negyven éves politikai multra tekint vissza. 1866-ban indiai miniszter, 1878-ban külügyminiszter és 1886-ban lett első izben miniszterelnök. Erős küzdelmeket vivott Gladstone-nal és az általa inaugurált politikai irányzattal. 1892-ben lemondott, hogy három év mulva ujból a kabinet élére áljon, a melynek azóta hét éven át volt erős kezü vezére. Chamberlainnal együtt ő teremtette meg Anglia mostani erős gyarmatpolitikáját és egyik lelkes hive volt a dél-afrikai háborunak, a melyet az ő miniszterelnöksége alatt izent meg Anglia, a mely ugyanő alatta szerencsés véget is ért.

Budapest, julius 13.

A keresztényszigeti mandátum. Mint a Kel. Ért. jelenti, a *Schwicker* Henrik elhunyta következtében megüresedett kereszténysziget választókerületében *Hoór Mór*, müegyetemi tanár, a Ganz-gyár igazgatója lép fel szabadelvü párti programmal.

Mozgalom a megrendelések gyüjtéséről szóló törvény ellen. A Pol. Ért. jelenti: Körülbelül egy év előtt lépett érvénybe az a törvény, mely a megrendelések gyüjtését szabályozza. Az üzleti világban kezdettől fogva elégedetlenséget keltettek a törvénynek egyes szakaszai s most illetékes tényezők mozgalmat inditanak a törvény megváltoztatása, illetőleg enyhitése czéljából. Ez ügyben egy kereskedőkből álló küldöttség fogja felkeresni a kereskedelemügyi minisztert.

Viktor Emánuel a czárnál.

Az olasz király nagyfontosságu utazásáról, a mely széles körben foglalkoztatja most a diplomácziai s politikai köröket, ma a következő távirati értesitéseket kaptuk:

Peterhof, julius 13.

Az olasz király délután 4 óra 30 perczkor ideérkezett.

Peterhof, julius 13.

Az *olasz király* fogadására az összes miniszterek gróf *Lambsdorff* külügyminiszter vezetésével, számos udvari méltóság és tábornok jelent meg a virágokkal és olasz és orosz zászlókkal gazdagon diszitett pályaudvaron. Kevéssel fél öt előtt *Miklós* czár, az Annunciata-rend láncával ékesitve, *Mihály* trónörökös és az összes itt időző nagyherczegek megérkeztek a pályaudvarra. Midőn az olasz királyt hozó udvari vonat berobogott, a Novocserkaszki gyalogezred zenekara az olasz himnuszt játszotta. Ugyanez az ezred állitott diszszázadot is. *Viktor Emánuel* király és *Miklós* czár *a legszivesebben üdvözölték egymást* és azután megszemlélték a diszszázadot, melynek diszelvonulása után a kiséretek kölcsönös bemutatása következett. *Miklós czár hosszasabban társalgott Prinetti külügyminiszterrel, az olasz király pedig gróf Lambsdorffal.* Ezután a két uralkodó a császári testőrség által körülvéve a palotába hajtatott. Az utczákon katonaság állott sorfalat. A peterhofi palota gazdagon van diszitve zászlókkal és lombfüzérekkel. Nagy néptömeg melegen üdvözölte az uralkodókat. A palotában a királyt *Frederiks* udvari miniszter, *Dolgorucki* herczeg főudvarnagy, gróf *Hendrikov* főszertartásmester, gróf *Benkendorf* udvarnagy és a palota parancsnoka fogadta. *Alexandra Feodorowna* czárné, *Mária Feodorowna* özvegy czárné és a nagyherczegnők a czárné szalonjában várták a királyt. Az üdvözlés után a kiséreteket mutatták be a palota képtermében.

Pétervár, julius 13.

Este fél 8-kor a császári palota Pétertermében az olasz király tiszteletére diszebéd volt, melyen a legfelsőbb személyiségek, a miniszterek, az olasz nagykövet nejével és a nagykövetség összes tagjaival, számos főméltóság és a kiséret vett részt.

Pétervár, julius 13.

A *Journal de St. Petersbourg* az olasz király látogatása alkalmából a következőket irja:

Az olasz király holnap Peterhofba érkezik. A király már volt egyszer Oroszországban trónörökös korában. Trónralépte óta ez az első látogatás, melyet a király idegen udvarnál tesz. Uralkodása kezdetétől III. *Viktor Emánuel* király nagy autoritással erősitette hatalmát. Alattvalói mély ragaszkodással és tisztelettel viseltetnek iránta, a mit nagy népszerüsége bizonyit. *A két uralkodóházat a rokonság és barátság kötelékei füzik egybe. Oroszországban szeretik Olaszországot* és csodálják az olasz szellemet minden nyilvánulásában. Politikailag *a két nemzet érdekei sehol és semmi téren sincsenek ellentétben. A legutóbbi események folyamán mindkét kormány hivatva volt egy közös akcziót keresztülvinni*, mely a jog és czivilizácziő ügyét szolgálta. Igy a fogadás, melyben a királyt részesitik, rendkivül szives lesz. A mi lakosságunk a fenkölt uralkodót a legtisztelteljesebben és a legmelegebben fogja fogadni. A királyt *Prinetti* külügyminiszter kiséri, *a ki széles látkörrel és ismeretes sikerrel vezeti országának külpolitikáját.*

KÜLFÖLD.

Szerbia és Montenegro elhidegülése. A cettinjei nász hirével kapcsolatosan a következőket jelenti tudósitónk: Az udvarnál *kinos feltünést keltett Vasics* Milos *szerb követnek hirtelen elutazása. Szerbiát* ennek következtében *senki sem képviselte* az esküvőn, a melyen pedig csaknem az összes európai udvarok képviselői jelen voltak. A szultánt külön követség képviselte. Az esküvő alkalmából odaérkezett olasz zenekar müsorából *Vasics* követ elutazása következtében a szerb himnuszt törölték. *Azt hiszik, hogy Vasics szerb követ egyáltalában nem fog visszatérni* állomáshelyére és hogy *a diplomácziai viszony Szerbia és Montenegro között* ismét jó ideig *szünetelni fog. Belgrádból* táviratozzák, hogy *Sándor* király *Vasics* cettinjei szerb követet ma kihallgatáson fogadta. A radikálisok és liberálisok nagyon el vannak keseredve a miatt, hogy a király a cettinjei esküvőn nem képviseltette magát. Szerintük az egész dolog a progressziták

A KIS EZREDES.

REGÉNY. 14

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

ELSŐ RÉSZ.

Nowowieski megragadta a kis kezet, ajkához emelte:

— Könyörgöm kisasszony, ne vegye nagyon szivére ezt a kis csintalanságot. Hisz inkább nekem kellene bocsánatát kérnem, a miért megzavartam ártatlan mulatságát. Engedje még egyszer megcsókolnom ezt a szép kezecskét és ha büntetésül addig kell csókolnom, a mig föloldozást nem nyerek, akkor kegyeskedjék azt mentől későbbre halasztani.

— Látod milyen udvarias gavallér! — jegyezte meg Basiának Makowieczkiné.

— Látom — felelte a fiatal leány.

— Szent a béke! — kiáltott fel Nowowieski.

Kiegyenesitette magas termetét és, megszokásból, megint a képzelt bajuszához emelte kezét.

De hirtelen észrevette magát és szivből fölnevetett. Példáját Basia és a többiek is követték. Általános lett a derült hangulat. Zagloba intézkedésére egymásután kerültek az asztalra Kettler pinczéjéből a boros-palaczkok. Nowowieski mind tüzesebb pillantásokat lövelt Basiára. Nagyon beszédessé vált és mert a főhetman közelében élve sokat forgolódott a világban, nem egyhamar fogyott ki a társalgás érdekes tárgyaiból. Csak vacsora után távozott, a szemében is, a szivében is tele Basiával. . . . .

VIII.

Másnap Wolodowski Mihály jelentkezett a főhetmannál. Sobieski ezekkel a szavakkal fogadta:

— Rusczyczot Krimiába küldöm: megfigyeli mi készülődik ott és figyelmezti a kánt a szerződések tiszteletbentartására. Hajlandó vagy ujra szolgálatba lépni s átvenni Rusczyczot? az ezredparancsnokságot? Jó tiszteket adok melléd, szemmel tartod majd Dorosszenkot és a kozákjait, különösen pedig a tatárokat, a kikben soha sem bizhatunk.

Wolodowski elszomorodott. Élete virágát szolgálatban töltötte el. Évtizedeken át nem élvezett nyugalmat; napjai a csatamezőkön, lóporfüstben multak, éhségben, fáradtságban, a szabad ég alatt álmatlanul átvirrasztott éjszakákban, gyakran még csak egy zsup szalma nélkül is fekvőhely gyanánt. Isten a tudója, mennyi vért ontott már fegyverével. Nem volt sem hitvese, sem biztos otthona. Csekélyebb érdemü emberek jutottak már szolgálataik révén magas hivatalokhoz, előkelő tisztségekhez, nagy javadalmakhoz. Ő azonban gazdagabb volt mikor a szolgálatba lépett, mint most. Es ime, ujra akarják kezdetni vele a viszontagságokat. Szive fájó sebből vérzik, még csak alig talált szelid baráti kezekre, melyek ezt a sebet gyógyitani kezdték s menjen el megint a legsivárabb vidékre, az ország legszélsőbb határaira, minden tekintet nélkül fáradt lelkére. Lám azelőtt is, ha nincsenek a szolgálat követelései, ha nem kell hirtelen harczba szállnia, akkor legalább pár évet boldogságban tölthetett volna el az ő Annácskájával.

— Jól van, elmegyek — felelte egy kis keserüséggel a hangjában.

De Sobieski nem akarta kényszeriteni.

— Visszautasithatod ajánlatomat. Te tudod, ha nem jött-e nagyon korán.

— A halál soha sem jöhet elég korán! — sóhajtotta Mihály.

Sobieski föl s alá kezdett járkálni a szobában. Pár percz multán megállt a kis ezredes előtt, apailag vállára tette a kezét.

— Ha könyeid még nem száradtak föl — szólt — a pusztaságok szele majd fölszáritja. Derék katona létedre harczban töltötted el életed, harczolj hát tovább is. És ha tán olykor eszedbe jut, hogy téged elfelejtettek, hogy oly sok áldozatodért nem kaptál jutalmul gazdagságot, fényes kitüntetéseket, nagy méltóságokat, hanem csak alig egy falat száraz kenyeret, csak sebeket, csak nehéz fáradtságokat, olyankor harapj ajkadba és mondjad: „Érted tettem, oh hazám!“ Más vigasztalást nem ajánlhatok neked, mert nem tudok. Am azt bizton állithatom, bárha nem is vagyok jövendőmondó, hogy kopott nyergedben ülve tovább fogsz jutni, mint sok más a hatlovas hintón és hogy előtted kitárulnak majd olyan kapuk is, melyek azok előtt talán örökre zárva maradnak. Seregem lajstromában a te nevedet irtam az elsők közé . . . Megmaradsz köztük?

Wolodowski a vezér lábához borult. Sobieski fölemelte, sokáig tartotta átölelve.

— Csak egy maroknyian vagyunk — mondta végre — de diadalmaskodunk a sokaságon.

— Mikor induljak? Holnap? — kérdezte Mihály.

— Legkésőbb két hét mulva; de nem maradsz el hosszu hónapokig. A királyválasztáskor, ha addig nem törik meg a békét — szükségem lesz reád Varsóban. Hallottál valamit a jelöltekről? kiket emleget a nemesség?

— Én a kolostorból jövök, oda nem hatol be a világ zaja. Csak annyit tudok, a mennyit Zagloba elbeszélt.

— Akkor hát egyenesen hozzá fordulok majd. És te Mihály kinek szántad a szavazatodat?

— Még nem tudom. Szerintem harczedzett, katona-királyra van szükségünk.

— Ugy van, a milyen Báthory István volt. Hangoztasd ezt minél szélesebb körökben.

Mihály elbucsuzott a főhetmantól. Gondolatokba mélyedten tartott hazafelé. Örült, hogy nem kellett mindjárt másnap utra kelnie, mert jól esett neki Krisztiaa barátsága. Annak is örült, hogy a királyválasztásra már visszatérhet, meg aztán a pusztaságok viszontlátásának gondolata sem volt ellenére. Elég jó hangulatban igyekezett hát a lakására.

Az idő száraz volt és hideg. Wolodowski vágtatva haladt, messze elhagyta maga mögött a szolgáját s a hó ropogott a ló patkói alatt. A nap már leszállt, ibolyaszinben hagyta a hólepellel boritott mezőket. Az égen föltünt tek az első csillagok és a hold is előbukkant a szemhatáron. A kis ezredes nem mérsékelte lova futását, csak mikor már Kettling háza közelébe ért. Egyszerre karcsu alakot pillantott meg, a ki szemközt jött vele. Megismerte Drojowska Krisztinát.

Rögtön leugrott a nyeregből, szolgájának vetette a kantárt s édes fölindulás hatalmában a fiatal leányhoz sietett.

— Nowowieski itt van — mondta Krisztina.

— Basiával és a nénivel beszélget. Én meg kijöttem. Szándékosan indultam ön elé, hogy mielőbb megtudhassam, mi okból hivatta a főhetman.

Ez az őszinteség lelke mélyéig meghatotta Mihályt.

— Hát igazán érdeklődik iránt am? — kérdezte s tekintetét a leány szemébe mélyesztette.

Krisztina szelid és komoly pillantással válaszolt. És megkérdezte:

— Velünk marad ugy-e? Szabad lesz vigasztalnom?

— Fájdalom, nem: nem maradhatok! — sóhajtotta a kis ezredes.

Drojowska kisasszony hirtelen megállt.

— Mennem kell. A haza parancsolja. Ukrainába megyek . . . a zord pusztaságokba.

— A haza parancsolja — ismételte Krisztina. Elhallgatott, gyorsan indult előre. Mihály kissé zavartan kisérte. Nehéznek érezte a szivét, szólani akart volna és nem tudott mit mondani. Pedig ugy tetszett neki, mintha nagyon is sok mondani valója volna, most rögtön, a mig egyedül vannak.

— Csak el tudnám kezdeni — gondolta — akkor aztán könnyen menne.

Meg is próbálta hát a kérdést:

— Régen itt van már Nowowieski?

— Nem, alig félórája.

Ezzel aztán vége is szakadt a beszélgetésnek.

— Igy nem megy — gondolta megint Wolodowski. — Ha ilyen banalitásokkal kezdem, sohasem érek czélhoz. De persze a sok szomorkodás az eszemet is megcsappantotta.

Némán haladtak egymás mellett. Végre már a kapu előtt, Mihály összeszedte bátorságát s igy szólt:

— Gondolja meg kisasszony, mikor olyan sok esztendeig mindent odaáldoztam a hazámnak, szabad-e haboznom, hogy most még az ön édes vigasztalását is neki áldozzam?

Ugy vélte, ez az egyszerü indokolás kellően felvilágositja Krisztinát és talán nem is csalódott, mert pár pillanat multán a fiatal leány szomoruan, de nyugodtan mondta:

— Mentől jobban ismerjük önt, annál jobban kell tisztelnünk és becsülnünk.

Beléptek az előszobába, már ide kihangzott hozzájuk Borbála csengő hangja: „Allah! Allah!“ És mikor a terembe benyitottak, ott látták Nowowieskit, a ki bekötött szemmel, kinyujtott karral Basiát igyekezett megfogni; ez azonban elsurrant előle s más-más szegletből hangoztatott: „Allah! Allah!“ kiáltásokkal jelezte jelenlétét. Az egyik ablakmélyedésben Makowieczkiné beszélgetett Zaglobával.

Krisztina és a kis ezredes megérkezésére abbanmaradt a játék. Nowowieski leoldta szeméről a kendőt és köszönt. A kérdések keresztezték egymást,

— Nos, mi történt? Miért hivatott a főhetman?

— Ha levelet akarsz küldeni az uradnak, testvér, itt az alkalom — felelte Mihály. — Utazom Ukrainába.

— Mit mondasz! — kiáltott föl a jó asszony. — Ugyan édes bátya, ne vállalj még szolgálatot, várj még egy ideig. Hát pillanatnyi nyugtot sem hagynak neked?

— Komolyan beszélsz? — tudakolta Zagloba. — Sobieski tehát ismét rád szorult? Istenemre, igaza van a kedves hugodnak: olyhá tekintenek téged, mint egy elnyühetetlen seprüt.

Basia pedig odament Wolodowskihoz s duzzogó gyermek módjára szólt:

— Kár! Sajnálni fogom Mihály urat.

A kis ezredes őszintén felkaczagott.

— Oh kisasszony, mennyire változékony ön! Hisz tegnap még ép ugy nem szenvedhetett, mint egy vad tatárt.

— Téved, sohasem hasonlitottam önt tatárhoz. A tatárokat ön kaszabolja majd nagy gyönyörüséggel, mig mi itt megpenészedünk unalmunkban.

— Vigasztalódjék kis kobold — bocsásson meg ezért az elnevezésért, de nagyon ráillik önre — vigasztalódjék, visszajövök áprilisban, a királyválasztásra. A főhetman kivánja.

— Az más, ugy minden jól van.

— Én is önnel megyek ezredes ur, mindenesetre önnel megyek — szólt Nowowieski, miközben epedő szemekkel nézett Basiára.

De a lányka igy felelt:

— Jól teszi, mások is örömest elmennének: élvezet ilyen parancsnok alatt szolgálni. Menjen csak menjen; Mihály urnak is jobb kedve lesz az ön társaságában.

A fiatal ember sóhajtott, végigsimitotta a homlokát; azután hirtelen, mintha megint szembekötősdit játszana, kinyujtotta a karját s felkiáltott:

— Előbb azonban megfogom Borbála kisasszonyt, bizony Isten megfogom!

— Allah! Allah! — hangoztatta Basia, a ki nevetve hátrált.

Ezalatt Krisztina Mihályhoz lépett.

— Rossz ember — szólt szelid mosolylyal — jobb szivvel van Basia iránt, mint iránt am.

— Én, rossz ember? — ismételte csodálkozással Wolodowski. — Én jobb szivvel vagyok Basia iránt?

— Igen; csakis Basiának mondta meg, hogy visszajön a királyválasztásra. Ha előbb tudom, akkor nem büsit el olyan nagyon a távozása.

— Oh édes arany . . . — kezdte el a kis ezredes, de hirtelen elharapta a szót s igy folytatta — kedves barátnőm, azért nem mondtam önnek többet, mert elvesztettem a fejemet.

(Folytatása következik.)

müve, a kiknek most nagyobb a befolyásuk az udvarnál, mint valaha. Rábirták a királyt, hogy *Vasics* követ visszahivásával czáfolja meg azt a hirt, mintha *Mirko* herczeget akarná a szerb trón örökösévé proklamálni. Különben az udvarnál jelenleg bizonyos oroszellenes irányzat kapott lábra, a mit bizonyitanak a *Male Novine* legutóbbi czikkei. Ez a lap, a melynek *Todorovics* Pera, a király egyik legmeghittebb embere a szerkesztője, tegnapi vezérczikkében azt irja, hogy az orosz czár csak Bulgáriának kedvez és Szerbiát mellőzi. A lap hozzáteszi, hogy *Szerbia nem nézhetné közönyösen Bulgáriának királysággá való proklamálását.*

A német császár és Waldeck-Rousseau. Több franczia nacionalista lap megtámadja *Waldeck-Rousseau* volt miniszterelnököt a német császárnál tett látogatása miatt. A *Intransigeant* azt mondja, hogy *Waldeck-Rousseau* látogatása által ratifikálta *Jaurésnak* Elzász-Lotharingiára vonatkozó nyilatkozatait. A *Voix Nationale* azt irja, hogy ez az első eset Elzász-Lotharingia elvesztése óta, hogy egy volt franczia miniszterelnök üdvözli a német császárt. A bonapartista *Autoritée* azt mondja, hogy a találkozást kétségkivül már régen előkészitették. *Waldeck-Rousseau* előkésziti a német császár látogatását Párisban.

A berlini pápai nuncziatura. A berlini *Lokal-anzeiger* megczáfolja azt a hirt, mintha dr. *Kopp* boroszlói herczegérseknek *Bülow* kanczellárral való legutóbbi beszélgetése azzal a tervvel volna összefüggésben, hogy Berlinben pápai nuncziaturát akarnak létesiteni. Valószinüleg a boroszlói egyházmegye osztrák-sziléziai részének különválasztásáról és a herczegérseknek ennek fejében való anyagi kárpótlásáról lehetett szó. A *porosz* és az *osztrák kormány rég óta kivánják ezt a kettéosztást. A herczegérsek* azonban *ellenzi.* Részben azért, mert le kellene mondania dus jövedelmü johannesbergi birtokáról, részben pedig azért, mert ragaszkodik ahhoz a kivételes álláshoz, melyet a porosz és az osztrák urakházának tagsága biztosit neki.

Az uj franczia pétervári nagykövet. Emlitettük, hogy gróf *Montebello*, pétervári franczia nagykövet nemsokára megválik állásától. Utódjaként egyidejig *Roustan* tengernagyot emlegették. A párisi „*Aurore*“ most arról értesül, hogy pétervári nagykövetnek *Deschanel* Emil volt képviselőházi elnököt nevezik ki, a kit diplomácziai körökben erős russofil érzelmünek ismernek.

A búrok visszatelepitése. A szükségessé vált békét az angolok sokkal könnyebben kötötték meg a búrokkal, mintsem hitték, — de már a béke munkája jóval nehezebben halad és nehéz gondokat okoz a kormánynak. A legnehezebb kérdés, a mely pénzügyileg ki sem számitható terhet ró a gyarmati kincstárra, az, hogy a körülbelül hetvenezerre rugó búr foglyok visszatelepitése, létük, foglalkozásuk biztositása miképen történjék? Az oranjei és transzváli gyarmatok háromnegyedrészt kietlen pusztaság, mindenütt a háboru után föllépő nyomor, inség és pusztulás rémével találkoznak az angolok. Hir szerint ugy akarják a visszatelepités kérdését megoldani, hogy először is azokat telepitik vissza, a kiknek szállitási s közlekedési eszközeik voltak, vagy vannak és hajlandók, a netán el nem pusztitott farmjaikat ujból birtokba venni. A kormány szállitókiséretet ad melléjük és máris beláthatlan hosszu vándormenetekben vonulnak a búrok szanaszét a gyarmatokban, keresve egykori családi tüzhelyeiket; hatalmas szekértáborsor tünik fel itt is, ott is, marhacsordák, lovak, mindenféle háziállatok serege követi a mozgó szekértábort. A kormány épitési anyagot és eszközöket, pénzbeli segélyt ad a hazatérteknek s ellátja őket egyelőre egy havi élelemmel. Transzválban kerületenkint alakitott helyi bizottságok müködnek, a melyeknek feladata az inséget szenvedők segélyezése, ellátása. Pretóriában egy központi telepitő- és segélyválasztmány ellenőrzi a kerületi bizottságok müködését, ezeknek feladata szorosan az lévén, hogy a pillanatnyi szükség elvei alapján segitsenek a búr települőkön. Egy öt tagból álló család egy hétre 11 adag tejet, 25 font lisztet, 5 font czukrot, 12 unczia vajat, 2½ font szappant és 14 font doboz-huskonzervet kap. Tiz főtelepitvény, tizenöt kisebb és tizenöt kiegészitő telepitvénynyel kezdik meg a benépesités munkáját. A telepitvényeket kerületi felügyelők látogatják és ellenőrzik addig, mig végleg rendbe jönnek.

A bolgár nemzeti ünnepély elhalasztása. Az elmult hetekben ugy hirlett — sőt már a programmról is szó volt — hogy a bolgárok felszabadulásának jubiláris évfordulóját a Sipka-szorosi ünnepély gyüjtő neve alatt még ez év szeptember második felében megtartják. Eredetileg augusztusra tervezték az ünnepélyt s csak később halasztották szeptemberre. Most arról értesülünk, hogy *az ünnepélyt* előreláthatólag *jövő év május hóra* halasztják el. A bolgár vezetőkörök ugyanis rendkivül nagyszabásu ünnepélyt terveztek, de nem számitották ki elég részletesen az ünnepély — költségeit, mert egy millió frank arra édes kevés. Miután pedig kilátásuk van arra, hogy orosz nagyherczegek, sőt talán maga a czár is lerándulnak a Sipka-szoroshoz és onnan Szófiába, elhatározták, hogy a költségeket még egy pár millióval megtoldják a külső fény kedvéért. Egy másik forrásunk szerint a bolgár politikusok, *be akarják várni, hogy előbb a királyság kérdése végleg eldöljön s ha ez kedvezően oldható meg, akkor lesz jubileum is, meg a királyság proklamálása is.*

Kuba válság előtt. Nagy feltünést kelt, — mint Newyorkból táviratozzák — *Lee* tábornok levele, a melyben azt mondja, hogy *Kuba az anarchia küszöbén van.* A pénzügyi tönk már legközelebb be fog következni, mert a sziget jövedelmi forrása, a vámbevétel, rendkivül csökkent, a mióta az amerikaiak a szigetet elhagyták. *Az üzlet teljesen pang,* mert az amerikaiaknak nincs bizalmuk a kubai kereskedőkhöz. *Nagy bajt okozhatnak azok a szerecsenek is,* a kik azelőtt a fölkelő seregben szolgáltak. *Negyvenezer szerecsen hónapok óta követeli hátralékos zsoldját.* A köztársaság csak ugy menthető meg, ha Amerika különösen a czukorra és dohányra vonatkozólag nagy kedvezményeket ad neki. Ha ez nem történik meg, biztos az anarchia, a mi egyértelmü volna a sziget annexiójával.

Szerbia tapogatózása. Néhány nap előtt hire ment annak, hogy *Sándor* szerb király első hadsegéde bizalmas küldetésben Bécsbe utazott. Ezt a hirt ma Belgrádból hivatalosan megczáfolják, noha azt hisszük, hogy a czáfolat korai, mert a küldetésnek politikai körökben ma még nem tulajdonitottak komoly jelentőséget.

A franczia radikálisok uralma. A naczionálista *Echo de Paris* szerint *a kormány sok prefektust és alprefektust el fog bocsátani* és helyükbe a radikális párt föltétlen hiveit fogja kinevezni. Egyelőre nyolcz prefektust bocsátanak el és körülbelül huszat áthelyeznek.

A halott biboros.

— Előkészületek a temetésre. —

Ezernyi nép tolong a nagyváradi püspöki rezidencziában. A város, a környék s a temetésre érkezett vendégek szakadatlan sora kora reggel óta járul a ravatal elé, a melyen illatos virágok és égő kandelaberek között alussza örök álmát a halott biboros.

A temetésre két város hatósága készül. Ma Nagyvárad, az elhunyt egyházfejedelem székvárosa vesz bucsut a halottól, holnap, kedden a temesvári temető sirboltja fogadja magába.

A vasut özönével hozza a temetésre érkező vendégeket a fővárosból s a vidék minden részéből. Magánosok, küldöttségek jönnek s a temérdek virág és pompás koszoru, a melyet az elhunyt ravatalára hoztak, elboritja a ravatalt, a disztermet, a szomszédos szobákat.

Ma érkezett meg *Goluchowski* közös külügyminiszter sürgönye. Igy szól;

«Ő eminencziájának, *Schlauch* Lőrincz bibornoknak mélyen sajnálatos elhunyta alkalmából bátorkodom a főtisztelendő káptalannak őszinte részvétemet kifejezni.»

Gróf *Apponyi* Albert ezt táviratozta:

«Az egyházunkat és hazánkat ért nagy veszteség teljes átérzetében mély bánatomnak adok kifejezést bölcs püspökünk elhunyta felett.»

Táviratilag fejezték ki részvétüket: *Bubics, Szmrecsányi* püspökök, *Láng* Lajos, *Lukács* László miniszterek, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapát és gr. *Csáky* Albin.

A temetésre Nagyváradra érkeztek: *Fraknóy* Vilmos püspök az Akadémia képviseletében, *Belopotoczky* tábori püspök, *Argalics* jászói perjel, *Margolits* Ede a Pázmány-egylet képviseletében, továbbá gr. *Majláth* erdélyi és *Meszlényi* szatmári püspökök, a kik megrendülve siettek a biboros koporsójához és letérdelve, imát mondtak felette.

Császka érseket a vasutnál óriási néptömeg várta. Miután az érsek leszállt, *Winkler* nagyprépost, püspök üdvözölte s kocsiba segitette. Az érsek áldást hintve, a nagyprépost lakására hajtatott. Itt a tisztelgő papságnak válaszolva azt mondotta, hogy nemcsak mint metropolita jött el, de mint az elhunyt tisztelője és barátja is.

Az érsekkel jött *Zsilinszky* Mihály államtitkár és *Várady* Árpád közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos.

A király képviselője gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy éjjel két órakor érkezik s az éjszakát a szalonkocsiban tölti. *Beöthy* főispán és *Winkler* nagyprépost fogják fogadni.

Szilágy-Somlyó városa — a melynek gimnáziumát *Schlauch* Lőrincz tartotta fenn — tegnapi közgyülésén elhatározta, hogy az elhunyt bibornok emlékét jegyzőkönyvileg megörökiti, elhunyta felett részvétét fejezi ki a káptalannak és a családnak, továbbá a ravatalra koszorut helyez s a temetésen hét tagu küldöttséggel képviselteti magát.

A rezidencziában.

A püspöki rezidenczia kapuja alatt katonai diszőrség áll. Az udvaron, a melyen kora reggel óta ezrével hullámzik a nép, diszruhába öltözött rendőrök ügyelnek a rendre. A palotában mindenütt néma csend. Csak itt-ott hallatszik egy-egy elfojtott sóhaj, egy elcsukló zokogás, a mint a hivők egy utolsó pillantást vetnek a halott főpásztorra, arczának szelid vonásaira.

Schlauch Lőrincz püspöki ornatusban fekete érczkoporsóban pihen. Összekulcsolt kezeiben feszületet tart.

A ravatal lábánál kis asztalkákon a biborosi biretum s a Szent István-rend lovagkeresztje fekszik. Az asztalkák mögött szentelt viztartó és imazsámoly áll.

A koporsó mellett jobbról-balról két-két sor ezüst kandeláber lobog. A bejárattól balra két Szent Vincze házbeli irgalmas nővér, jobbra a Szent Ferencz-rend egy apáczája imádkozik.

A ravatalt koszoruk sokasága boritja s a temetkezési vállalat emberei egyre hordják az ujonnan érkező virágokat.

A temetés.

A ravatalt este hét órakor elzárták a közönség elől. A koporsót még az est folyamán leólmozták s hétfőn reggel leviszik a rezidenczia kapuja alá. Itt fogja *Császka* György kalocsai érsek a halottat fényes papi segédlettel beszentelni. A gyászmenet gyalog kiséri ki a koporsót a vasuthoz.

Temesváron a temetést *Wittenberger* Antal pápai kamarás, apát rendezi.

A koporsó kedden reggel nyolcz órakor érkezik az aradi vonattal. A temesvár-józsefvárosi pályaudvaron ravatalra teszik és beszentelés után nagy diszszel átviszik a plebánia templomba.

Az ünnepi rekviem után, a melyet tiz órára tüztek ki, a koporsót ismét kocsira teszik s a belvárosi temetőbe kisérik, a hol a családi sirboltban helyezik örök nyugalomra.

A halotti bizonyitvány.

A biboros halálát a polgári anyakönyvi hivatalban is be kellett jelenteni. A káptalan a bejelentést a *temetést rendező vállalkozóra* bizta. A bejelentést igazoló halotti anyakönyvi kivonat igy szól:

781. szám.

Kelt: Nagyváradon, 1902. (ezerkilenczszázkettő) évi julius hó 11. (tizenegyedik) napján.

Megjelent az alulirott anyakönyvvezető-helyettes előtt *Germán* Károly, a kinek állása (foglalkozása): *temetkezési intézet-tulajdonos,* lakóhelye: Nagyvárad, s a kit alulirott anyakönyvvezető-helyettes személyesen ismer és bejelentette a következő halálesetet:

A elhunyt
- családi és utóneve: dr. *Schlauch* Lőrincz.
- vallása: római katholikus,
- lakóhelye: Nagyvárad;
- születéshelye: Uj-Arad;
- életkora: 78 (hetvennyolcz) éves;
- házastársának családi és utóneve: . . . . . .
- atyjának családi és utóneve, állása (foglalkozása) és lakóhelye: néhai *Schlauch* Pál épitőmester Uj-Arad.
- anyjának családi és utóneve, állása (foglalkozása) és lakóhelye: néha *Schlauch* Pálné született *Jost* Katalin, Uj-Arad.

A halál
- helye: Nagyvárad, Káptalansor, püspöki palota.
- ideje: 1902 (ezerkilenczszázkettő) évi julius hó 10. (tizedik) napjának délután ½10 (féltiz) órája,
- oka: Tüdővizenyő.

Megyjegyzés: Bejelentő előadja, hogy a bejelentés megtételével a nagyváradi latin szertartásu káptalan bizta meg.

Felolvastatván........
helybenhagyatott és aláiratott.

Kelepecz Dezső s. k., anyakönyvvezető-helyettes. *Germán Károly* s. k., bejelentő.

VIDÉK.

*** Uj elmegyógyintézet és gyermekmenhely.** *Széll* Kálmán belügyminiszter értesitette Pécs városát, hogy egy elmegyógyintézet létesitését a közkórház keretében elvben helyesli. Ugyanebben a leiratban értesitette a miniszter a várost, hogy a gyermekmenhelyek egyikét is Pécsett állittatja fel. A miniszter ez ügyekben előzetesen leküldötte Pécsre szakközegeit, hogy a helyszinen szerezzék meg a tapasztalatokat, nemkülönben a belügyminiszteriumban is folytak tanácskozások és csak ezután hozta meg a miniszter fentemlitett határozatát.

*** Temesmegye adója.** *Temesvárról* jelenti táviratilag tudósitónk: Temesvármegye közigazgatási bizottságában *Dragoneszku* pénzügyigazgató bejelentette, hogy a megyében az utolsó időben adóhátralékok miatt 6000 dologi végrehajtást foganatositottak. Sok esetben a pénzügyigazgató távirati uton *beszüntette* a végrehajtást, felszólitván a hátralékosokat, hogy hátralékuk egyharmadát fizessék be, a mi azonnal meg is történt. A pénzügyigazgató bejelentette továbbá, hogy a pénzügyminiszter 1894-iki rendelete értelmében, a mely kötelességükké teszi a pénzügyigazgatóságoknak, hogy két évenkint a községekben megvizsgálják az adók és pótadók behajtásának módját, öt kerületben sürgősen elrendelte a vizsgálatot, a melyen az adókötelesek előállhatnak panaszaikkal. Végül bejelentette, hogy a megyében a *torzsgomba* évek óta nagy károkat okoz, a miért is folyamodott a pénzügyminiszterhez, hogy a torzsgombát is sorozzák azon elemi csapások közé, a melyeknél adóleirásnak van helye.

*** Az algyői uj vashid.** Algyő alatt, a medréből kidagadt folyó fölött, nagy erővel dolgoznak az uj vasuti hidon. Az uj hidat az államvasutak gépgyára késziti. A hid három nyilása kész s most a negyedik nyiláson dolgoznak. Ez 50 méter széles, a melyből 20 méter emelhető abban az esetben, ha az uszó jármüveknek akadálya lenne. A gépgyár a hid teljes felszerelésével augusztus hó végére lesz kész, mikor is megtörténik a régi hid áthelyezése. A rendkivül érdekes technikai müvelet megtekintésére sokan készülnek Algyőre. A régi hidat amerikai csavarok segélyével tolják az uj hid lábaihoz, melyre ráhelyezik s melyen megerősitik. Ezzel aztán befejeződik a két év óta folyó munka s az aradi üzletvezetőség átadja a hidat rendeltetésének.

*** Szeged pótadója.** *Szegedi* tudósitónk jelenti: A városi adóhivatal elkészitette az 1903. évi városi költségvetéshez szükséges adatokat. Az adatok alapjául az ez évi állami adót és a mult évi III. osztályu kereseti adót és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok mult évi adóját vette az adóhivatal. Ha nem is fognak emelkedni ezek az adók, a pótadó mégis kedvezőbb lesz. Ezen adatok alapján, ha 50 százalék lesz a kirovandó pótadó, ugy a jövő évre 466,965 korona 94 fillért fog kitenni. Az ez évi pótadó ugyancsak 50 százalék mellett 449,774 korona 8 fillér volt. A jövő évi többlet tehát 1191 korona 86 fillért tesz ki.

*** Vasházak Győrött.** Győri tudósitónk irja: Érdekes ajánlat érkezett egy budapesti épitővállalkozótól a városhoz. Az épitész 600 forintért két hét alatt épit bárkinek házat, melyben egyetlen fa alkotó rész sincsen, mert téglából és vasból, illetve aczélból áll az egész. Tudniillik a váza és teteje aczél, padlása betonburkolatu aczél, mig a falak téglából készülnek. A 600 forintos ház egy szobából, egy konyhából és kamrából áll, rögtön kiszárad és lakható, tüzmentes- és mindenesetre egészségesebb némely vidékek sárból, vályogból és paticsból készült viskóinál. Miután Győr városát régebben foglalkoztatja a munkásházak kérdésének megoldása, az érdekes ajánlattal behatóbban fognak foglalkozni.

UJDONSÁGOK.

— julius 13.

— ***Személyi hirek.*** *Miklós* czár tegnap kihallgatáson fogadta *Abuna Mateos* metropolitát, az abessziniai négus követét. — Gróf *Bülow* birodalmi kanczellár herczeg *Lichnowski* követ és több titkár kiséretében Norderneybe utazott. — Sir Gordon *Sprigg*, a Fokgyarmat miniszterelnöke, ma elutazott Fokvárosból Londonba.

— ***A király vendégei.*** Ischlből táviratozzák lapunknak: Ma délután az uralkodóház látogatására ide érkezett az *asturiai* herczeg és neje, a *casertai* gróf és neje, a *calabriai* herczeg és neje, továbbá *Mária Immaculata, Mária Pia* és *Mária Jozefa* bourbon herczegnők; a pályaudvaron a király fogadta őket. A vendégek ezután a király villájába hajtattak, a hol ebéd volt. Öt óra után a fejedelmi vendégek visszatértek *Traunkirchenbe.* Ő felsége elkisérte őket a pályaudvarra. *Ferencz Szalvátor* főherczeg tegnap délután ide érkezett.

— **Rainer főherczeg szemleutja.** *Rainer* főherczeg — mint prágai tudósitónk sürgönyzi — tegnap csakhamar megérkezése után gróf *Coudenhove* helytartót, *Fabini* táborszernagyot és *Borcivic* vezérkari főnököt fogadta. Ma délelőtt a főherczeg meglátogatta a helytartót és nejét, a hadtestparancsnokot és a nemes hölgyalapitványt. Délután félkettőkor a főherczeg a Cröbe-villába hajtatott a *Windischgrätz* herczegi pár látogatására és négy óráig maradt ott. Hat óra 25 perczkor a főherczeg *Csaszlauba* utazott, hogy folytassa a landwehr-csapatok felett a szemlét.

— ***A cettinjei nász.*** Cettinjéből távirják, hogy az esketési szertartás után az orosz követ a czár nevében pompás gyémánt nyakéket nyujtott át a menyasszonynak. *Heléna* olasz királyné gyémánt diadémot küldött, mig *Mirkó* herczeg nővérei: *Milicza* és *Anastasia* orosz nagyherczegnők és *Anna* battenbergi herczegnő szintén gazdag ajándékokkal kedveskedtek *Konstantinovics* Natáliának, a ki, mint a cettinjei hivatalos lap mai száma jelenti, *Nikita* fejedelemtől a herczegnői czimet kapta. A fiatal pár holnap, hétfőn, az albán határon fekvő *Podgorizzába* utazik, a hol a mézes heteket *Nikita* fejedelem nyári kastélyában fogja tölteni. A fiatal pár két hónap után külföldi utra indul. Este a fejedelmi palotában *Mirkó* herczeg és neje tiszteletére fényes estély volt. A palota előtt nagy néptömeg gyült egybe, mely az uj házasokat élénk ovácziókban részesitette. A népünnepségek késő éjjelig tartottak. Az esküvőre ideküldött török követség, élén *Turkhan* basával, ma este érkezett ide és a szultán kéziratát és ajándékait hozta magával.

— **Makkai Zsigmond felgyógyult.** Az ákosfalvi kerület képviselője, ki tudvalevőleg nagy betegen feküdt a marosvásárhelyi kórházban — mint Marosvásárhelyről irják — teljesen felgyógyult és elhagyta a kórházat. Tipikus alakja tegnap már látható volt a marosvásárhelyi főtéren, a hol kedélyesen beszélgetett ismerőseivel.

— ***Kitchener Edward királynál.*** Lord *Kitchener* tegnapi fogadása alkalmával *Edward* király meleg szavakban fejezte ki a tábornoknak örömét és köszönetét teljesitett szolgálataiért. A király ezután átnyujtotta *Kitchener* lordnak az uj érdemrend jelvényeit. Ma reggel *Kitchener* tábornok *Salisbury* miniszterelnök meglátogatása végett Hatsfieldbe utazott.

— **Az egri érsek jubileumához.** *Samassa* József egri érsek ebben a hónapban üli meg áldozópapságának ötvenéves jubileumát és érsekségének huszonkilenczedik évfordulóját. Ebből az ünnepélyes alkalomból a budapesti tudományegyetem hittudományi kara az agg főpásztort latin nyelvü feliratban üdvözli. A feliratot remekmüvü fehér bőrtáblába kötötték, melyet a tudományegyetem emaillirozott czimerével diszitettek. Az üdvözlő feliratot küldöttség viszi Egerbe dr. *Demkó* György hittudományi dékán vezetésével.

— ***Véres tüntetések Égerben.*** A csehországi *Égerből* táviratozza tudósitónk: A nagynémetek vasárnapi népgyülésére *Schönerer* nagynémet párti képviselő, a ki főkép az osztrák parlament obstrukcziós ülésein tünt fel, szombaton ide érkezett s este ismerkedő estét rendezett. A liberálisok és a szoczialdemokraták este óriási tüntetést rendeztek «Schönerer és elvtársai ellen. A tömeg egyre félelmetesebben viselkedett, de a rendőrség közbelépett s a tüntetők féltizenegy órakor szétoszoltak. Félórával később az emberek ismét összeverődtek. Verekedésre került a sor s a tüntetők valóságos kőzáporral boritották el Schönerer hiveit. Több rendőr s egy gyermek sulyosan megsérült. *Iro* képviselő beszédet intézett a tömeghez s csendre intette őket. E közben egy kő a fején találta és *Iro eszméletét vesztve lerogyott a kövezetre.* A város lakosságát a tüntetés szörnyen felizgatta. A rendőrség egész éjszaka talpon volt.

A délelőtt tartott nagynémet iparos kongresszuson mintegy száz ember vett részt. A gyülés nyugodtan folyt le. A délutáni gyülésen mintegy ezer ember volt jelen, a kiknek a fele azonban még a gyülés alatt távozott. A népgyülés bizalmat szavazott *Schönerer* programmjának.

— ***Eljegyzés a királyi házban.*** Az udvarhoz közel álló bécsi körök értesülése szerint egyik fiatal főherczegnőnk legközelebb jegyet vált egy *württembergi* herczeggel. Ha az eljegyzés tényleg létrejő, a királyi házban két házasságot fognak egy napon tartani, mert a szóban forgó herczegkisasszony huga szintén menyasszony.

— **Az amerikai magyarok zászlójára** ujabban a következők küldöttek adományokat: Id. gróf Zichy N. Janos 100 korona, gróf Pálffy István, gróf Dessewffy Aurélné, gróf Wass Albert, gróf Károlyi Imre, gróf Széchényi Péter 50—50 k., özv. gróf Szapáry Gézáné, ifj. gróf Zichy Jánosné, Samassa József egri érsek 40—40 k., Kacskovics Géza, Bizony Ákos, gróf Keglevich Gábor, báró Zeyk József, gróf Széchenyi Gyula, Balás Árpád, Wodianer Albert, báró Solymossy Ödön, gróf Forgách István, Máv. vonatkisérőinek segélyegylete, Latinovics Géza, gróf Pejacsevics Pál, báró Inkey István, gróf Mailáth György, gróf Nyáry Kálmán, gróf Zichy Géza, Hódossy Imre, Burchard-Bélavári Konrád 20—20 k., budapesti szücssegédek egylete 15 k., Gerhardt Gusztáv, Vancsó Gyula, báró Feilitzsch Arthur, báró Rudnyánszky József, Bakonyi Samu, Babó Lajos, borosjenői Jeney Lajos, Pozsgay Lajos, báró Nikolics Fedor, Mukits Simon, Hammersberg László, «Testvériség» dal- és önképző-kör, Herman Ottó, Orsz. gépész-egyesület 10—10 k.

— **Az I-ső honvédkerület parancsnoka.** A budapesti I-ső honvédkerület parancsnokává, a nyugalomba lépett *Csesznák* tábornok helyébe — mint a Kel. Ért. jelenti — *Bihar* Ferencz altábornagy, a székesfehérvári V. honvédkerület parancsnoka neveztetett ki, ki helyét a napokban el is foglalja.

— **Az 1848—49-es honvédegyletek központi bizottságának** elnöksége tudomására hozza az egyletek elnökségeinek, hogy a központi bizottság irodája julius és augusztus hónapokban zárva lesz. Örömmel jelzi azonban, hogy az utóbbi néhány hónap alatt sok száz számban beérkezett nyugtakérvény mind rendeltetése helyére jutott és az irodában csakis néhány, az igazolási adatok beszolgáltatására várakozó darab van még függőben.

— **Alapitványi bucsu.** A Ferencz-rendiek belvárosi templomából a mai vasárnapon indultak el a szentrókusi alapitványi bucsu résztvevői Mária-Besnyőre, hol a kegyuri hires bucsujáró templomban fényes ünnepi miséhez járultak. A bucsumenetben, melyet áldozópap vezetett, négyszáznál többen vettek részt.

— **Mit csinál Leyds?** Az amszterdami *Handelsblad* irja, hogy dr. *Leyds,* az annektált búr köztársaságok volt európai képviselője, a ki most természetesen megszünt diplomata lenni, egyik hollandiai gyarmaton nagy ültetvényeket vásárolt és ott készül letelepedni. Ezenkivül Leyds egy hollandi gyarmatositó társaság alapitásán fáradozik. Ugyanez a lap megemliti, hogy Leyds és Krüger erősen összekülönböztek és hogy most egyáltalában nem érintkeznek egymással.

— **Bátor életmentő.** Német Palánkán, mint onnét irják, a minap izgalmas jelenet folyt le a Dunaparton. Délután ugyanis négy urinő: *Schwarz* Gyuláné, *Devits* Bojána, *Marczikits* Zsófia, és egy vidéki kisasszony fürödni mentek. A fürdőházhoz azonban a Duna áradása folytán csak csónakon lehetett jutni. A kis társaság tehát nem várva be a part és a fürdőház közt közlekedő nagy csónakot, beleült egy kis lélekvesztőbe, melyet a parton talált, s ezen akart a fürdőházhoz jutni. A gyönge alkotmány azonban utközben fölfordult s mind a négy nő a Dunába esett. A nagy sikoltozásra a fürdőző közönség kirohant, de fejét vesztve tétlenül nézte a hullámokkal küzdő nőket. Ekkor egy derék fiatal ember, *Perlesz* Lajos, dr. *Perlesz* Ede községi orvos fia, hirtelen a kavargó hullámok közzé vetette magát, s erős küzdelemmel mind a négy urinőt kimentette. A bátor életmentőt az összecsődült közönség lelkesen megéljenezte, a kimentett hölgyek pedig másnap együttesen tisztelegtek nála, s hálás köszönetet mondtak neki megmentésükért.

— **A patikában.** *Kotormányos* István egy hét óta már alig tudja mozditani a ballábát. A köszvény harapott abba, vagy egyéb más valami, a mint a jegyző ur felvilágositá a baj okáról Kotormányos Istvánt. No, ha igy van, gondolta a magyar, segiteni kell a bajon, mert utóbb az ágyhoz szögezi az a fránya nyavalya.

A városban járva, benézett a patikába s megpanaszkodott:

— Valami kéne a ballábomra, tekintetes uram, mert hogy igen fáj.

— Szaggatja?

— Az ám, szaggat.

— Talán csuz?

— Az ám, talán csuz.

— Vagy reuma?

— Az ám, vagy renyuma.

— Vagy pedig köszvény?

— Az ám, vagy pedig köszvény.

A patikárus megkészitette az orvosságot s átadta Kotormányosnak. Kotormányos kifizette a medeczina árát s megkérdezte:

— Aztán mit gondol, jó lesz ez a szer, tekintetes uram?

— Jó-e? de jó ám! A szomszédja se panaszkodott még erre a szerre — pedig az — *tizennégy esztendeje mindig ezt használja!*

— **A tábornok büntetése.** *Grimm* orosz tábornokot, a ki tudvalevőleg Németország orosz kémje volt, a varsói katonai biróság *tizenkét esztendei kényszermunkára* és minden jogának elvesztésére itélte. A czár — mint tudósitónk jelenti — a szigoru itéletet helybenhagyta.

— ***Kilenczvenezer koronás lopás.*** A bécsi Alser-kaszárnyában fekvő ezred egyik szakaszvezetője az ezred pénztárát, a melyben kilenczvenezer korona pénz volt, ellopta. A tolvaj szakaszvezető megszökött. A lopást a katonai hatóság bejelentette a bécsi rendőrigazgatóságnak, a mely mindenfelé keresi a tolvajt.

— **Az elmés szabó.** Egyik szegedi uriszabóhoz beállit egy ur:

— Tegnap számlát kaptam öntől, ugy látom azonban, hogy valami tévedés történt. Nem tartozom annyival, a mennyit követel.

— Mennyiről szólt a számla?

— Százötvenhat koronáról.

— És mennyi ön szerint a helyes összeg?

— Százötven korona.

A szabó megnézte a főkönyvet és néhány percz mulva kijelentette:

— Csakugyan tévedtem. Egész tartozása százötven korona. Mennyit tetszik most fizetni?

— Huszonöt koronát.

Fizetett és elment. Egy idegen ur, a ki tanuja volt a jelenetnek, kérdő tekintettel nézett a szabóra.

— Ez kérem fogás — mondta a szabó. — Ha valamelyik vevő nem mutatkozik sokáig és nem fizet, küldünk neki számlát, néhány koronával nagyobb összegről. Erre bizonyosan bejön, hogy tiltakozzék. Ha aztán már itt van, akkor ugy sarokba szoritom, hogy fizetség nélkül el nem menekül. Csak egy kis elmésség kell hozzá, még diplomáczia!

— **A száz éves gimnázium.** Megirtuk már, hogy október hónapban üli meg a szarvasi fögimnázium fennállásának száz éves jubileumát nagyszabásu ünnepség keretében, melyen a kultuszminiszter is képviselteti magát. Az ünnepségen a gimnázium volt növendékei közül — mint értesülünk — *Szendy* Árpád és *Chován* Kálmán zeneakadémiai tanárok, továbbá *Szabolcska* Mihály és *Inczédy* László fognak közremüködni. A vallás- és közoktatásügyi minisztert *Zsilinszky* Mihály államtitkár fogja képviselni, a ki maga is az intézetnek növendéke és később tanára volt.

— **Az Erzsébet-szobor helye.** A budai várban nagy arányokban folyik a Szent György-tér rendezése. A teret és az odavezető két utczát két-három méterrel mélyitik. A tér közepén most bukkant elő az egykori Hentzi-szobor hatszögü talapzata. Az egész kemény téglából készült. A talapzatot szétszedik és a belőle kikerülő anyagból a sziklatalajban talált üregeket töltik be. Az ujonnan rendezett téren nyer majd elhelyezést *Erzsébet* királyné emlékszobra. A tér rendezése sok tekintetben megkönnyiti a pályázó müvészek munkáját.

— **Mátyás-kutja.** A budavári uj királyi palotának egyik legszebb müvészi ékessége lesz *Mátyás* király kutja, mely a főbejárat balfelén, a Szent István-kápolna hátsó részéhez illeszkedik. A talapzat, melyet most faragnak termésköből, erdőrészletet ábrázol, melynek alsó részén van a forrás medenczéje. Az erdőből festői vadászöltönyben Mátyás király bukkan elő s gyönyörködve pihenteti szemét a forrás mellett álló *Szép Ilonkán* és az elejtett hatalmas vadász-zsákmányon. Az előtérben áll a falkanagy a pórázon tartott vadászkutyákkal. Az összes alakok bronzból készülnek. A gyönyörü müemléket, mely a király egyenes megrendelésére készült, alkalmasint ez év őszén avatják föl nagy ünnepségek közt.

— **Oh az az udvariasság!** Az Alföld egyik kies fekvésü városában a napokban kedves eset történt. *B.* grófnő egy tiszteletreméltó agg matróna, több izben tartózkodott ama városban s elhatározta, ha meghal, oda kiván temetkezni az akáczfás temetőbe. Megkérte tehát fiát, hogy előbb vásároljon ott neki egy sirhelyet. A fiatal gróf eljárt az ügyben. Levelet irt a város polgármesteréhez. tudassa vele, hogy és miként lehetne ott egy sirhelyhez hozzájutni. A válasz nemsokára megérkezett. A polgármester ur kenetteljes szavakkal ismertette meg vele az eljárást s végül boldogan jelentette ki, hogy: *az egész város határtalan örömét tolmácsolja a felett, hogy a méltóságos asszonyt itt temethetik el.* Az az udvariasság! . . . milyen furcsa helyzeteket is teremt néha, ha tulozzák.

— **Drótnélküli telefon.** A drótnélküli táviratozás után a drótnélküli telefon. Berlinből jelentik, hogy ott tegnap este *Ruhmer* Ernő, a *fotografofon* föltalálója nagy társaság jelenlétében bemutatta a drótnélküli telefonálást. A kisérlet fényesen sikerült, pedig az adott körülmények kedvezőtlenek voltak, mert az eső esett és nagy köd volt. A fontos találmánynak kiszámithatatlan gyakorlati haszna lesz.

— **Sztrájk.** *Nagyváradon* már egy hét óta folyik a bádogosmunkások sztrájkja. Az összes nagyváradi munkásszervezetek képviselői tegnap értekezletet tartottak, a melyen kimondották, hogy a nagyváradi munkásság kötelessége a sztrájkolókat támogatni s velük szolidaritást vállalni. Ezt pedig ugy tehetik meg leghathatósabban, ha szolidaritása jeléül az egész nagyváradi munkásság sztrájkba lép. Az inditványt egyhangulag elfogadták s már hétfőn sztrájkba lépnek az asztalosok, ácsok és kőmüvesek is. — *Szegeden* is tegnap sztrájkba lépett a Lengyel-féle butorgyár 40 munkása. — *Eszéken* pedig véget ért az ottani esztergályosáru-gyárban kitört sztrájk, még pedig a munkások győzelmével, mert a követelt béremelést megadta a gyáros.

— **A szegzárdi gyilkosság.** *Márton* Kálmánnak, a meggyilkolt szegzárdi vaskereskedőnek gyilkosa, *Nagy* Sándor kocsis, még most is tagad ugyan, de sok bizonyitó adat van már ellene a biróság kezében. *Márton* Kálmánnét szerdán este szintén letartóztatták, mivel ellene olyan gyanu merült fel, mintha *az ő tudtával és beleegyezésével gyilkolta volna meg Nagy Sándor a férjét.* A börtönben ülnek még *Márkus* Lajos és *Márkus* Lajosné, a kiknél Nagy Sándor lakott, s kiknek bünrészessége szintén kiderült. Előkerült a véres balta is, a melylyel Nagy áldozatát kivégezte. A balta foka beleillett a meggyilkoltnak mind a két fejsebébe. Az is kiderült, hogy a gyilkosság előtt való vasárnap este Mártonné Márkusék lakásán együtt volt Nagy kocsissal, a kivel bizonyosan akkor beszélte meg a gyilkosság részleteit. Kitudódott az is, hogy Mártonnénak viszonya volt a kocsissal és hogy Nagy Sándor a gyilkosság éjjelén nem volt otthon.

— **A fürdés áldozatai.** Keszthelyről irják, hogy a Zala folyóban rövid egymásutánban három egyén lelte halálát: egy kis leány, egy honvédhuszár és egy kereskedelmi iskolai tanuló. Most ismét Zala-Egerszeg mellett a mártonfalvi molnárnénak egyszerre két gyermeke esett a folyóba, a 8 éves *Tóth* Gyula és az egy éves *Mariska.* A sikitásra elősiető szülők a fiut még idejekorán megmentették, de a kis leányt az ár a kerék alá sodorta s csak később találták meg összeroncsolt holttestét.

— **Sok az eszkimó . . .** A mai sanyaru viszonyokra semmi sem jellemzőbb, mint a következő eset: A képviselőháznak az uj parlamentbe való átköltözése alkalmából néhány uj szolgai és altiszti állást kreálnak. Miután azonban még nem tudni, hogy az uj helyiségek és az uj parlament méretei szerint hány uj embert alkalmaznak, még ki sem irták a pályázatokat, mert csak szeptemberben, a költözködés után állapitják meg az állások számát. Ennek ellenére már máig körülbelül 450 ember nyujtotta be pályázatát a képviselőházhoz. Napról-napra szinte csapatonkint jönnek a szerencsétlen álláskeresők a Sándor-utczai régi parlamentbe. Természetesen nem sok biztatást kapnak. Pedig vannak közöttük érettségit tett fiatalemberek is, továbbá kiszolgált katonák, iparosok, munkások, többnyire családos emberek. Valamennyi hatalmas protekcziót is mutat fel. Némelyiket miniszter, magasrangu államférfiu, mágnás és közéletünk szereplő férfiai protegálnak. Miután azonban legfeljebb 20—25 állást szerveznek, képzelhető, micsoda keserüség kel szárnyra a pályázatok eredményének kihirdetése után.

— **Magyar birtok — oláh kézen.** Ismételten emlitettük, hogy a hazai oláhok, a hol csak tehetik, a magyar birtokra ráteszik kezüket és mihelyt egy-egy magyar ősi birtok gazdát cserél, rendszerint oláhok azok, kik azt megveszik. Most is azt irják *Versecz*ről, hogy a környéken egy háromezer holdas magyar birtok fog legközelebb eladásra kerülni; e birtokra, mely régi mágnás család tulajdona, 24 oláh paraszt szövetkezett, kik alattomban bejárták a délvidéki oláh bankokat, hogy a birtokvételre azok támogatását maguknak biztositsák, a mi meg is fog történni, ugy, hogy egy nagy, régi magyar birtok ismét lekerül a magyarság kezéről. — *Lugosról* meg irják, hogy a *Komoristye* község határában levő *Despinits* Áron-féle 800 holdas ősi birtokot 13 oláh paraszt vette meg 185.250 koronáért. Az állitólag üldözött oláhság e szerint vagyonilag elég szépen gyarapodik.

— **Az orosz zsidók sorsa.** Az utóbbi napokban különös hireket kapunk Oroszországból. Majd azt ujságolja a táviró, hogy a minden oroszok czárja modern, felvilágosodott reformokra vágyik és változtatni akar a nyers katonai tulerős zsarnoki uralmán, majd ismét olyant hallunk, a mit a sötét középkorban is csak a fanatikus spanyolok engedtek meg maguknak. Ma megint nem mindennapi intézkedésekről kell tudomást vennünk. Arról van szó ugyanis, hogy az orosz kormány elrendelte, hogy az orosz tengeri fürdőkben *nem szabad* zsidóknak tartózkodniok. Azoknak a zsidóknak, a kik esetleg odaérkeznek, a rendőrség azonnal kiadja a parancsot, hogy *huszonnégy órán belül utazzanak el.* A zsidóknak azt a kérését, hogy Mandzsuriában ismét szabadon üzhessék a kereskedést, a minisztertanács *egyszer s mindenkorra* megtagadta. Kijelentette a minisztertanács ezuttal azt is, hogy zsidóknak nem szabad *megtelepedniök és kereskedést üzniök semmiféle Oroszország által elfoglalt területen.* A rendeletben állitólag az is benne van, hogy külföldi zsidóknak sem szabad Mandzsuriába menniök, csak akkor, ha utlevelükön kivül engedelem-okmányuk van, a melyet három orosz miniszter irt alá és pedig a külügyi, a pénzügyi és a belügyi miniszter.

— **Vacarescu Helena.** Londoni tudósitónk jelenti, hogy *Vacarescu* Helena, a román királyné egykori udvarhölgye, tegnap elhagyta az angol fővárost. A szép bojár leány, a kit gyengéd szerelmi viszony füzött a román trónörököshöz, nem is olyan régen, igen közel állott Románia trónjához. A trónörökös rajongó szeretettel vette körül s akkor sem akarta elhagyni, mikor nagybátyja, *Károly* király és a román diplomáczia figyelmeztette, hogy le kell mondania, ha Vacarescu Helenát tényleg feleségül venné. A nagy áldozatot maga Helena utasitotta vissza. Az igazán, önfeledten szerető nő hirtelen elutazott Bukarestből, de előzőleg megirta fenséges szerelmesének, hogy nem lesz a felesége soha. Vacarescu Helena azóta elkerülte Romániát s állandóan a külföldön bolyong. A napokban Londonban járt, a hol *Alexandra* királynénak volt a vendége.

— **Halálos fürdés.** Csabáról jelentik, hogy *Varga* Ferencz és *Bagdi* László gyomai kovácslegények fürödni mentek a Holt-Körös medrébe. Velük voltak *Dobó* Lajos és *Láda* László is. Fürdés közben Varga behuzta Bagdit a mély vizbe, hogy megtanitsa uszni. Mint gyakorlatlan uszók fuldokolni kezdtek a hullámokban. Láda László segitségükre ment, de hiába: a két fiatal ember elmerült a Kőrösben. Másnap nagy részvét mellett temették el a két szerencsétlent.

— **Tolvaj cseléd.** A rendőrség tegnap letartóztatott egy cselédet, a kit gazdája *Lugmayer* János lakatosmester jelentett fel, mert 164 koronát érő zálogjegyét ellopta. A cseléd könyve *Bujáki* Julia névre van kiállitva. A könyv maga össze-vissza van toldva, vakarva, javitva. A nyomozás során megállapitották, hogy a tolvaj cseléd *Bujáki, Órbán, Velek, Bajóczky* és *Busuti* Julia neveket használja, s hol verbetai, hol szendi születésünek mondja magát. Egy rovott multu szeretője van, a kivel együtt szokott mulatni. Igen valószinü, hogy a rendőrség benne egy veszedelmes tolvajnőre akadt, a ki már több büncselekményt is követett el. A rendőrség folytatja ellene a nyomozást.

— **Tüz a Gellérthegyen.** Ma reggel a Gellérthegy oldalán, a Ferencz József hid közelében lángok csaptak fel a földből, a mi hamarosan mintegy tiz-tizenkét négyzetméter területen lángba boritotta a száraz füvet. A tüz rövid ideig tartott és kárt nem okozott. Valószinü, hogy a tüzet egy eldobott égő czigaretta, vagy szivar okozta, a mely felgyujtotta a száraz füvet.

— **Hirek a rendőrségről.** *Elfogott lakásfosztogató.* Dr. *Székely* István egyetemi tanár Rökk Szilárd-utczai lakásán tetten érték *Manheim* Géza oraviczai születésü 28 éves ügynököt, a ki tolvajkulcscsal felnyitotta a lakás ajtaját. A rendőrség letartóztatta. — *Öngyilkos matróz.* *Eibel* Miklós 27 éves dunai matróz ma délután 2 órakor a Gellérthegyen, a czitadella mellett főbe lőtte magát. Meghalt. Öngyilkossága okául hátrahagyott levelében életuntságát emliti. — *Szétugrasztott szocziálista gyülés.* Az ujjászervezett szoczialisták ma délután Ujpesten a szénatéren gyülést akartak tartani. Ámde közbejöttek a nemzetközi szoczialisták s szétverték a gyülést, ugy, hogy nem lehetett megtartani. A nemzetköziek közül a rendőrség kettőt előállitott.

A bajtárs hálája.

A londoni polgári biróságot részleteiben romantikus válóper foglalkoztatja mostan, a mely az angol előkelő társaságban most a beszéd tárgya.

Blakeney hadnagy testi-lelki barátja volt *Stevenson* kapitánynak. Mindketten kitünő katonák és bajtársak voltak, hosszu ideig együtt küzdöttek az angol név dicsőségeért, mignem egy nap véget vetett a barátságnak és a hadnagy családi boldogságának. Ezelőtt hét esztendővel a szive vonzalmát követve *Blakeney* megházasodott, de alig félesztendei együttlét után a Dongola-expediczióhoz küldötték ki. Később Szudánba rendelték s ilyenformán harmadfél esztendőre elszakadt otthonától. E fiatal férjnek kétségkivül nagyon hosszu idő alatt csak egyetlen egyszer kapott négy heti szabadságot s ezt együtt töltötte a feleségével Kairóban. Ezt az időt leszámitva, nem is látták egymást a hitvestársak. Kevéssel ezután az egyiptomi vasutak főnökének adjutánsa lett Blakeney hadnagy. Akkor végre összekerülhetett a feleségével, de a boldogságuk rövid ideig tartott. Stevenson kapitány a legszorosabb baráti és bajtársi viszonyban volt mindez idő alatt Blakeney hadnagygyal. Mindenhová együtt jártak, együtt vettek részt a Dongola-expediczióban s egymás oldala mellett harczoltak Szudánban.

Ezelőtt két évvel mind a kettőjüket Dél-Afrikába küldték, a hová Blakeneyné is követte őket. Akkor történt, hogy Stevenson kapitány az ütközetben sulyos sebet kapott. Blakeney és felesége egyaránt a legnagyobb önfeláldozással ápolták. A betegség ideje alatt azután mély vonzalom vert gyökeret az asszony és a kapitány szivében. Hogy kitavaszodott, a kapitányt, mint rokkantat, hazaküldötték s vele egy hajón utazott el a szép Éva asszony is. Három hónap mulva utánuk ment Blakeney hadnagy is, de őt a szolgálat rövid idő mulva ismét visszaszólitotta a csatatérre. Felesége elkisérte ugyan, de rövid idő mulva ismét visszament Londonba. Attól kezdve, a hol csak lehetett, mindig együtt voltak a szalmaözvegy feleség és a jóbarát s szivükben egyre erősbödött a bünös szerelem, melyet nem tudtak leküzdeni. A férjnek mindaddig sejtelme sem volt a történtekről, a mig valaki szivtelen levélben leplezetlenül meg nem irt neki mindent.

A csalódott szerelmes férj a legelső hajóval utazott Londonba, a hol azonban már a kikötőben két levél várta. Az egyikben az asszony a legnagyobb őszinteséggel megvallotta, hogy halálosan beleszeretett Stevenson kapitányba. Leirta szerelmük egész történetét s azt mondotta, hogy őt és a kapitányt kezdettől egymásnak szánta a sors s ő, a mikor évekkel ezelőtt örök frigyre nyujtotta a kezét férjének, akkor nem ismerte a szivét. Gyászos tévedésnek lett áldozata. Hasonló őszinteséggel irt a másik levélben a csábitó jóbarát.

Blakeney hadnagy elolvasta a leveleket. De nagy hitvesi szerelmében elhatározta, hogy megbocsát nekik, megkéri az asszonyt, feledje el szivének az ő nézete szerint hóbortos, rajongó föllobbanását, hagyja el Londont és kövesse őt Afrikába. Az asszony azonban kijelentette, hogy nem érzi magát elég erősnek arra, hogy kedvesétől elváljon. A férj erre válópört inditott.

A tárgyaláson pedig az a meglepő dolog történt, hogy Stevenson kapitány is, az asszony is a leghatározottabban visszautasitották azt a vádat, mintha házasságtörést követtek volna el.

A tárgyalást egyelőre a biróság elnapolta, mert a férj az asszony bünösségének igazolására uj bizonyitékokat akar beszerezni.

TÁVIRATOK.

Anglia és Japán.

Yokohama, julius 13. A *Ji Ji* czimü lap vezérczikkében *Cranbornenak* az alsóházban e hó 3-án az angol-japán szövetségről tett nyilatkozataival foglalkozik és megjegyzi:

Az angol és japán nép kölcsönös bizalma oly szilárd, hogy lehetetlen, hogy a jó viszonyt egy véletlen latkozat megzavarhatná.

A szultán tiltakozása.

Konstantinápoly, julius 13. A porta a krétai garantáló hatalmakhoz jegyzéket intézett, a melyben *óvást emel érmeknek György herczeg képével való veretése ellen* és utalással arra, hogy ez által e porta szuverénitási jogai sérelmet szenvednek, a pénzverés beszüntetését követeli.

A délamerikai zavarok.

Newyork, julius 13. Egy panamai távirat jelenti: A *Ranger* amerikai hadihajó *Chiriquibe* megy, hogy ott az amerikai érdekeket megvédelmezze. Jelentik, hogy a fölkelők ottani vezére közzé tette, hogy minden produktum, akár odavaló lakosok, akár pedig idegenek tulajdona, az ő kormányának tulajdonává lett.

A chicagoi sztrájk.

Chicago, julius 13. A sztrájkoló rakodómunkások vonakodtak a munkát megkezdeni, a mig egyezség létre nem jő. A jégkereskedők vonakodtak jeget szállitani, hogy a sztrájk következtében visszatartott áruk a romlástól megóvassanak. A kárt, a melyet a kereskedők az áruk elromlása következtében csak a mai nap folyamán szenvednek, ha egyezség létre nem jő, 500.000 dollárra becsülik.

Hajófosztogatás.

La Coruna, julius 13. Több egyén megkisérelte hatalmába ejteni a tengerparton zátonyra jutott *Trier* német gőzös rakományának egy részét. Vámőrök üldözték a fosztogatókat és tüzeltek rájuk, mely alkalommal két ember megsebesült. A német konzul tiltakozott e kalózcselekmény ellen.

Közgazdasági táviratok.

New-York, julius 13. Az értéktőzsde renyhén és szabálytalanul indult. Danzára annak, hogy ama vasutak értékei után a melyekre nézve a tengeri szállitás fontossággal bir, élénk volt a kereslet, az üzlet kezdetben általában határok között mozgott, mivel kedvezőtlen bankkimutatástól tartottak. Mikor azután az egyesült bankok tartalékai váratlanul gyarapodtak, erős vásárlások történtek és az árfolyamok emelkedtek. A tőzsde irányzata mindvégig szilárd maradt. Részvényforgalom 119,000 drb.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Magyar müvésznő sikere külföldön.** A londoni Royal Covent Garden Opera egy magyar énekesnő fényes sikerének szintere volt a napokban. *Révy* Aurélia, a nehány év előtt Londonba szakadt magyar müvésznő énekelte Neddát a Bajazzokban és gyönyörü hangjával, kifejezésteljes — a sablonszerütől kellemesen elütő — szép játékával elragadta az előkelő és diszes közönséget, mely a hatalmas házat zsufolásig megtöltötte (a londoni opera körülbelül 3500 embert fogad be s olyan nagy, mint a milanoi «Scala») és a mely számtalan kihivással adott lelkesedésének kifejezést. E hó másodikán Révy Aurélia a Salle Erard-ban megtartott hangversenye alkalmával ujból maga köré gyüjtötte nagyszámu lelkes hiveit. A nagy izléssel összeállitott müsor, mely felölelte a legnagyobb dalszerzők müveit, a müvésznő előkelő és nemes előadása, mély hatást gyakoroltak a jelenvoltakra, kik ujongva ujabb és ujabb ráadásokra késztették Révy Aureliát. Különösen a «Repülj fecském . . .» és magyar népdalok (a melyeket a müvésznő maga kisért hegedün) keltettek zajos tetszést. Mint értesülünk Révy Aurélia legközelebbi napokban Siegelindet fogja énekelni a londoni operában.

TANÜGY.

— **Magyarosodás akadályokkal.** Ily czimü minapi hirünkre azt irja nekünk *Simon* Ferencz, a pöstyéni állami elemi iskola igazgatója, hogy ők nem küzdenek már a magyarosodásért, mert tényleg semmi akadálya sincs iskolájuk magyarságának. Az igaz, hogy az évzáró vizsgán *Gallás* Pál verbói ág. hitv. lelkész tót beszédet intézett a tanitókhoz, hogy miért «azt ő mondhatná meg legilletékesebben», de ezt a beszédet is a gondnoksági elnök rögtön magyarul tolmácsolta. Méltányolja azt is az igazgató, hogy a vizsgán megjelent idegeneknek feltünhetett a tót beszéd. De ismételve bizonyitja, hogy ebből az iskola magyarságára nem lehet hátrányos következtetést vonni.

— **Iskolai beiratások.** A Lónyai-utczai református főgimnáziumban egész nyáron át tartanak a beiratások, még pedig minden szombaton délben tizenkettőtől egy óráig. Az iskolába még mind a nyolcz osztályba vesznek fel növendékeket.

— **Az iglói állami polgári fiuiskolába** a beiratások szeptember 2., 3., 4. és 5-én eszközöltetnek, ugyanakkor tartják a dijmentes fölvételi és javitó vizsgálatokat. A tanév megnyitása szept. 6-án délelőtt 10 órakor lesz. Az első osztályba oly tanulók léphetnek be, a kik életük 9-ik évét betöltötték és a kiknek az elemi népiskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártasságuk van s ebbeli ismereteiket bizonyitványnyal, vagy fölvételi vizsgálat utján igazolják. A beiratási dij 2 k., tandij 12 k., könyvtári járulék 1 k., nyugdijalapra 30 f. Vagyontalan szülők szorgalmas gyermekei a tandij alól fölmentetnek, sőt tankönyvekkel is segélyeztetnek. A vidéki tanulók tisztességes polgári magánházaknál teljes ellátást (élelmezés, lakás, fütés, világitás, mosás és kiszolgálás) havi 20—40 koronáért kaphatnak. A helybeli ág. ev. hit. egyház megengedi, hogy a polg. isk. tanitói az ág. ev. főgimnázium alumneumában étkezhetnek, a hol jutányos áron (104 k.) jó ellátásban részesülnek.

— **Szaktanfolyamok felnöttek részére.** A kereskedelmi szakmüveltséget terjesztő egyesület közhasznu tanfolyamait az elmult évben textilipari tanfolyamával egészitette ki. E tanfolyamok meglepő eredménye arra inditotta az egyesület vezetőségét, hogy a megkezdett uton tovább haladva, a jövő tanévben e tanfolyamoknak továbbképző kurzusait megnyitja. Czélja ez utóbbi tanfolyamoknak, hogy az elmélet a gyakorlattal kiegészitést találjon. E végből az egyesület a kormány támogatásával tanmühelyt rendez be, hogy a hallgatók a szövésben és kötésben gyakorlati kiképzést nyerhessenek. Megnyitja továbbá az egyesület füszeráru-, nemkülönben tem- és vasáru-tanfolyamait is. Bővebb felvilágositásokkal az egyesület ügyvivő titkársága (VI. ker., Csengery utcza 45. szám) szolgál.

A tanitók idegen nevei.

Magyarországot azért hivják Magyarországnak, mert a hármas bércz határát magyarok foglalták el, magyarok tartják megszállva egy ezredéven keresztül a mai napig. Kitünő kvalitásunak kell lenni fajunknak, hogy ily hosszu időn keresztül minden maroknyisága mellett is megmaradt állam az idők fergetegében.

Ma az államok megtartása, fejlesztése többé nem egész méreteiben a harczok nyers gladiátoraira van alapitva, hanem inkább a kultura enyhe hatására: a családi, iskolai és társadalmi nevelésre. Miben áll valakinek nemzeti jellege, tehát itten magyarsága? Felelet: lelkében, szivében, ezeknek tolmácsolójában: nyelvében, és hozzátesszük, még pedig erősen megnyomva szót: nevében is.

A nemzeti karakterhez ennélfogva szükséges az illető nemzettel való együttérzés és gondolkodás. Egyszóval a lelki élet közössége. Szükséges, mint tolmács, mint az érülközésnek legfőbb eszköze és mint legkiemelkedőbb karakterisztikum a nyelv is. Mert különben a tag, a rész nem fogja sohasem megérteni az egészet. A mi a dolgoknak, gondolatoknak, érzéseknek és törekvéseknek érthetetlensége mellett a nyelvileg szeparált részeknek külön váltóra való siklását, ekkép az orgánum teljes felbomlását eredményezné. Hogy tehát valaki igaz, loyális magyar hazafi lehessen, ezek a kvalitások kivántatnak tőle. Több semmi. Pardon, elsiklott a tollunk, még ezen felül is kell valami, a — magyar név. Ez az utóbbi tényező a dolognak látszólag csak külső részét érinti, de sokszor a legkedvezőbb viszonyok között is belejátszhat, mint mozgató erő annak belső tartalmába, lényegébe is.

Mondjuk ezt pedig azért, mert beszélhet valaki jól magyarul, szavaés szive telitve lehet izzó magyar érzéssel, elméje a legsovénebb magyar gondolatokkal, de neve mégis azt mutatja, hogy a magyar nemzetnek ő mégis csak amolyan a körülmények által rákényszerült gyermeke. Kivül is van, belül is van, mint az ablakráma. Nyelve a mienk. Érzése, gondolata nálunk van. De neve mégis idegen ország talajában él, és idegen törzs koronájának képezi levelét. A melyet — ne legyen czélzás — az idők vihara esetleg oda sodorhat, a hol saját fajabeli törzsfája él. Mig, ha az idegen hajtásu név magyarrá változik, ezáltal az összes vérségi és fajkötelékek el lévén metszve, ezek a tünetek már be nem következhetnének oly hamar, mert az együvétartozandóságnak összes kapcsai már nem egyhamar engednének az elválás bomlasztó folyamatának. Szerintünk tehát még a név is szükséges a magyarosság teljességéhez, a mennyiben ezáltal az idegen nevek hordozói teljesen elszakitják hagyományos kötelékeiket és lényöknek összes organikus gyökereivel a magyar faj testébe mélyednek.

De szükség van erre külsőleg is. Nálunk a közéletnek sem az aljában, sem a felső részében nincsen tulajdonképen nemzeti élet. És a mink van is, az se magyar, hanem idegen. Idegen elme mozgat itt mindent, mert a magyarból a törekvés és a produktiv képesség hiányzik. Az csak, mint a vad, egyszerü fogyasztó, melynek ennélfogva létjogosultsága sincs, mert csak az eszkimók számát szaporitja. Tehát szerintünk minden akklimatizálódott embernek meg kell a nevét magyarositani.

Ha ez áll a különböző foglalkozások emberére, annyival inkább áll az a kultura emberére, a tanitóra. Mert a tanitónak nemcsak az ismeretek terjesztésében, hanem a hazafiságban is, mint tüzoszlopnak elől kell lángolnia és a fogékony gyermeki lélekre a példa intenziv erejével kell hatnia. Ha idegen neve van, annak megváltoztatásával manifesztálja, hogy a magyarosság teljességéhez ez is mennyire szükséges. Van-e visszataszitóbb anomália, mint az, hogy a magyar kulturának fáklyáit nagyszámban idegen hangzásu nevek viszik és annak oltári szentségét idegen tálárba öltözött papok osztogatják. Bizony mondom, hogy nincs. Azért a tanitóságnak nemcsak hazafias, de erkölcsi kötelessége is, hogy idegenszerü köntösét levesse és azt honival, a magyarral cserélje fel. — Mily magasztos és istennek tetsző dolog volna az, ha Budapest tanitói karának idegen nevü tagjai, mint a lepke, mikor a gubóból kikél, egyszerre szint cserélnének, egyszerre megváltoztatnák neveiket. Hozsánnát kiáltana rá mindenki, melyet a hármas bércz falai éljenekkel zugnának vissza. Csak azt ne vesse egy tanitó se ellen, hogy családnév, becsületes név, százados név stb. Ez mind naiv és a mellett kényelmes okoskodás. Mert ha az illető tanitó őse az annyira becsült családfától nem átalt annak idején elszakadni és attól messze idegen földön uj családfának ereszteni le gyökerét, akkor az utódnak sincs semmi oka arra, hogy ennek az átvándorolt és természetében egészen átváltozott családfának a nevét is meg ne változtassa. És ez természetes is. Ha megváltozott a család természete, meg kell változnia a nevének is, mert különben a fogalom a névvel nem fog kvadrálni.

Még pedagógiai erősségek is kötelességökké teszik az idegen nevü tanitóknak, hogy nevöket megváltoztassák. Épen fentebb mondottuk ugyanis, hogy mai napság már az államok saját létöket nem csupán és kizárólag a durva materiális fegyverre, hanem az enyhébb természetü és biztosabban ható nevelésre alapitják. Szerintünk a névváltoztatás a nevelési eszközök közé tartozik, még pedig azoknak is a leghatékonyabbjai közé, mert a legerősebb eszközzel, példával dolgozik. Az idegen nevü gyermek ha látja, hogy idegen nevü tanitója nevét megmagyarositja, ez buzditólag fog rá hatni mint gyermekre, és hazafias tőkét fog magának ebből a tényből kovácsolni, melyet ha felnő, hamarabb fog aprópénzre váltani, mintha ez a nyom ott nem kustorogna elméjében. Az idegen nevü tanitónak tehát nemcsak hazafias, nemcsak erkölcsi, hanem pedagógiai kötelessége is, hogy a nevét megmagyarositsa. Mily felemelő látvány volt az például évekkel ezelőtt, midőn az államvasutak tisztviselői mint egyember felállottak és megmagyarositották neveiket. Mily édes gerjedelemre gyuladt a hazafi kebel, midőn a csendőrség legénysége is egyhangulag kiáltotta, hogy mi is magyar nevet veszünk fel. Ez az ünnepélyes kijelentés a benne rejlő erővel minden nagyhangu kiabálásnál jobban bizonyitja, hogy nem fog meghalni, hanem továbbra is élni fog, mert élni akar a nemzet. Ha ezt a közélet ama becsületes munkásai is megtették, a kik a kultura szolgálatában expressis verbis nem állanak, akkor a tanitóknak ez kétszeres kötelességök, mert ők a nevelésben vezetnek és irányitanak. Ne legyenek azért hidegek, hanem melegüljenek fel ők is, és a haza oltárán ők is gyujtsák meg a szövétneket.

Szabó Kálmán.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A lakbérleti szabályzat kiegészitése.** A székes főváros törvényhatósága tavaly elhatározta, hogy addig, a mig egy egészen uj lakbérleti szabályzat kidolgozható lesz, egyelőre a szabályzatnak legalább 25. §-át egésziti ki olykép, hogy abban az esetben, ha a költözködési nap vasárnapra vagy Szent István napjára esik, akkor a költözködés a következő köznapon foganatositandó, illetőleg a költözködési határnapok egy nappal meghosszabbittatnak. A közgyülésnek e határozatát most a belügyminiszter is jóváhagyta.

— **Ingatlanok forgalma.** A főváros területén a lefolyt héten a következő ingatlanok kerültek átiratás alá: A magyar királyi kincstár V. kerület Báthory utcza 5. számu háza 351.700 koronáért Neuschlosz Ödön és Marczellra, Horváth Lajosné VIII. kerület Losonczi-utcza 21. és Illés-utcza 23/b. számu házainak része Horváth-testvérekre (örökség), Klein Béla X. kerület Óhegyen fekvő 8207. hrsz. telkének része 400 koronáért Klein Bélánéra, Ernyei Ferenczné VII. kerület Gyarmat-utcza 65. számu háza 5001 koronáért Zilczer Henrikre, Kaufmann József és neje VI. kerület Botond-utcza 2. számu háza 41.100 koronáért Budapest Erzsébet-vávosi takarékpénztárra, Müller Adolf IX. kerület Mátyás-utcza 9. számu háza 54.050 koronáért az Általános bankrészvénytársaságra, özvegy Bonó Józsefné VI. kerület Kerekes-utcza 28. számu háza 14.000 koronáért Körmendi Józsefnére, Hofhauser Ferencz és neje X. kerület kőbányai Ó-hegyen 8260—63/1 hrsz. telke 2400 koronáért Kunhardt Józsefnéra, Lafleur Lajos VII. ker. Csömöri-ut 129 sz. háza özv. Lafleur Lajosnéra (örökség), Tirmayer János és neje IX. ker. Soroksári-ut 70 sz. háza 60.000 koronáért Budapest székes főváros közönségére, Solymosi Károly IX. ker. Páva-utcza 21 sz. házának $\frac{23}{288}$ része 3600 koronáért Hartmann Boldizsár és társaira, özv. Dutkiewitz Tamásné VI. ker. Petneházy utcza 2—4 sz. háza 50.000 koronáért az Alpha Separator részvénytársaságra, özv. Gottschlig Józsefné VI. ker. Eötvös-utcza 24 sz. háza 334.635 koronáért Flaschner Zsigmondra, Bánóczi Józsefné VII. ker. Csömöri-ut 109 sz. háza 34.400 koronáért Lindmayer István és nejére, gróf Károlyi György X. ker. Alsórákosi réten fekvő 2010/b. hrsz. telke 56 koronáért Budapest székes főváros közönségére, Steinbeisz János VIII. ker. Kisstáczió-utcza 7. számu házának félrésze Steinbeisz-testvérekre (örökség). — *A budai* oldalon: Borsody András II. ker. Lövőház-utcza 32 sz. háza 18.000 koronáért Plesz Lipótra, Gohl Ödön II. ker. Albrecht-ut 51. sz. háza 78.000 koronáért báró Edelsheim-Gyulai Lipótra, Schwarcz Gusztáv és neje II. ker. Lipótmező-dülőn fekvő 7170/7—7171—7176. hrsz. telke 15.260 k. 40 fillérért Toldi János és nejére, Schindler Emil I. ker. Városmajor-utcza 17/19. sz. házának $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{42}$-ed része Weiszkirchner Józsefné és társaira (örökség). Kreitner Ferenczné II. ker. Téglautczában 3818. hrsz. ingatlana 10.400 koronáért Gerhardt Antal és Terézre, özv. Tomaskó Rajmundné I. ker. Márvány-utcza 14. sz. házának felerésze 10 000 koronáért Beste Ernőnére, Szeitler János III. ker. Pálvölgyben fekvő 5331 és 9747. hrsz. telkének $\frac{12}{144}$-része kk. Szeitler Antal és Istvánra (örökség), Hulley Péter és neje II. ker. Zöldmáli dülőben fekvő 5877. hrsz. telke 3000 koronáért Pécsi Bálint és társára, Precci Albinóné III. ker. Zsigmond-utczában fekvő 4261. hrsz. telke 5200 koronáért Seussat Pit Józsefre, Lotter Jakab II. ker. Törökvész dülőben fekvő 5755—5756 hrsz. telke 5200 koronáért Incze Józsefre, Rohrer Zoltán I. ker. uri-utcza 42—44. sz. házának $\frac{1}{3}$ része 25.200 koronáért dr. Kun Bélára, Beder Teréz I. ker. Kelenföldön fekvő 13.820 hrsz. telke 10.000 koronáért Mattoni Henrik és nejére, özv. Bosnyakovits Istvánné I. ker. Sasadi dülőben fekvő 1328, 12.036., 11.890—91., 12.279. hrsz. telke Bosnyákovits testvérekre (örökség), Kovits Károlyné I. ker. Attila-körut 49. sz. háza 66 660 koronáért az Érsekujvári tak. pénztárra, Schrom Mária III. ker. Táborhegyen fekvő $\frac{1}{12}$ része Schrom testvérekre (öröksége), Hanzirsch Bódog és neje III. ker. Kiscelli-utczában fekvő $1573/_2$., 1574. hrsz. telke 11.663 kor. 2 fillérért Wysztercill József és nejére.

TÖRVÉNYSZÉK.

— **Kölcsön hamis név alatt.** Szegény sorban élő asszony volt D. *Bereczki* Rozália Ócsa községében, de szegénysége mellett is hamarosan, minden nagyobb munka nélkül akart egy pár ezer koronára szert tenni. Hogy czélját elérje, kiadta magát *Bathó* Gerzsonnénak s 1901. évi szeptember 23-án ezen név alatt Monoron dr. Szily Ferencz kir. közjegyzőjelölt által egy oly tartalmu okiratba foglalt kötelezvényt vétetett fel, hogy *Bathó* Gerzson és felesége az ingatlanaikra 3300 korona kölcsönt vesznek fel a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-egyesülettől s ezen összeg erejéig zálogjogot engedélyeznek ingatlanaikra. Ezen közjegyzői okirat alapján dr. *Scheidl* Ágoston ügyvéd, a Pesti Hazai Takarékpénztár képviselője által a kölcsönösszeget felvétette D. *Bereczki* Rozália s megbizta őt a bekebelezéssel is. Szerencsére azonban, hogy dr. *Scheidl* Ágoston ügyvéd csakhamar rájött az ál-*Bathó* Gerzsonné bünös üzelmére s a takarékpénztár által kifizetett kölcsönösszeget teljes összegében sikerült visszaszerezni *Gregor* Gyula rendőrtől, a kinek kezeihez jutott D. *Bereczki* Rozália megbizásából a kölcsönösszeg. A pestvidéki törvényszék csak hosszas körözés után tudta kézrekeriteni a szélhámos asszonyt, a kit aztán közokirathamisitás miatt helyeztek vád alá. Vele együtt ezért vád alá került *Lubszky* Ferencz üllői földmives is, a ki *Bereczki* Rozália felkérésére elment ezzel dr. *Szily* Ferencz monori közjegyzői helyetteshez s itt magát az ál *Bathóné* férjének, *Bathó* Gerzsonnak adta ki. A tárgyaláson afogházból felkisért *Bereczki* Rozália tagadta bünösségét s azt vitatta, hogy a közjegyzői okiratot nem ő, hanem egy másik asszony irta alá. *Lubszky* pedig azzal védekezett, hogy ő hozzá mint *Bathó* Gerzsonné állitott be egy izben *Bereczki* Róza, a kit azelőtt sohasem ismert s arra kérte, hogy menjen el vele a közjegyzőhöz, mint férje, aláirni a kölcsönre vonatkozó nyilatkozatot. Azt is elmondotta ez alkalommal neki az ál *Bathóné*, hogy ura, *Bathó* Gerzson azért nem jöhetett el személyesen, mert pálinkafőzés közben a lábát leforrázta s nem tud járni. A törvényszék dr. *Mikovich* alügyész vád- és dr. *Metzler* Gusztáv védelme után D. *Bereczki* Rozáliát közokirathamisitás büntettéért *egy évi börtönre*, *Lubszkyt* pedig közokirathamisitás vétségéért *14 napi fogházra* itélte. Az itélet jogerős.

SPORT.

— **Balatoni uszó-bajnokságok.** A Balaton Uszók-Egyesülete e hónap 20-án tartja egyesületi hosszutávolságu bajnokságát a szabad Dunában. Indulás e bajnoki délversenyre az Árpád-utczai csavargőzös állomásáról délelőtt 9 óra 30 perczkor. Nemzetközi uszóversenyét pedig e hónap 27-én tartja az egyesület Balaton-Füreden, melyre már több külföldi versenyző jelentette nevezését. Itt dől el a 100 m.-es egyesületi bajnokság, továbbá Magyarország egy kilométeres uszóbajnoksága, melynek győztese aranyérmet és bajnoki czimet nyer; a 300 m.-es balatoni nagy handicap; egyesületek versenye 200 m.-re; juniorok 100 és 500 m.-es handicapja; a 100 m.-es kezdők, balatonvidékiek és hátonuszók versenye. Nevezetes a mentőuszás és a vizi polómérkőzés, mely utóbbiban a legerősebb csapatok fognak küzdeni. Nevezni az egyesület pénztárosánál (Kertész Tibor, Váczi-utcza 61.) lehet 22-ig.

— **Magyarok győzelme Bécsben.** Az osztrák fővárosból jelentik lapunknak: A mai nagy dunai regattánál a *nagy bajnokversenyben* a *Pannonia győzött.* A negyedik versenyt szintén a Pannonia nyerte meg.

— **Football-mérkőzés.** A magyar athletikai klub első csapata ma délután az Erzsébetfalvai sport-klub csapatával mérkőzött, melyet 10 : 1 eredménynyel nagy fölénynyel győzött le.

— **Az országos magyar vadászati védegylet** augusztus hó 2-án délután 5 órakor igazgatósági gyülést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Csuk Imre igazgatósági tag előterjesztése a hazai fővadtenyésztés okszerü szabályozása tárgyában. 2. A temesvári vadásztársaság megkeresése az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-ának megváltoztatása tárgyában. 3. Folyó ügyek.

— **A Duna-bajnokság,** melyre Auguszta főherczegnő dijat tüzött ki, ma délután dőlt el a Dunának az ujpesti hid és a Margit-sziget alsó csucsa közti részén. A versenyben két osztrák és nyolcz magyar uszó vett részt. A partok mentén mindenütt nagy közönség nézte uszásuk e klasszikus mérkőzését. Inditás után *Gräfl* veszi át a vezetést és egyenletes erős tempóban előnyét folytonnagyobbitva, 300 méterrel nyeri meg a bajnokságot. Veszélyesnek jelzett ellenfele, *Halmay* Zoltán, a czél előtt vagy 1500 méterrel kimerülve feladja a versenyt, midőn már 60 méterrel volt a bajnok mögött. Második helyre egy méternyi előnynyel *Kesztler* Géza, a Wiener Athletik-Club tagja került. A versenyzőket számos csónak kisérte és irányitotta.

I. *Gräfl* Károly MAC. 42 : 27.
II. *Kesztler* Géza WAC. 45 : 25.
III. *Höckel* János MAC. 45 : 26.
IV. *Balogh* Gusztáv MAC.

Siófoki lóversenyek.

(II. nap. Julius hó 13.)

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Szép időben, nagyközönség jelenlétében fejeződött be Siófokon a második versenynap. Ugy mint az első napon, ma is kis mezőnyök voltak. A *Fonyódij* próbagaloppjánál egy kis baleset is történt; ugyanis Jóny századosnak *Fakati*-t kellett volna lovagolni, de a próbaugratásnál lebukott lováról és fején könnyebb sérülést szenvedett. Krause ma ismét két izben vezette győzelemre lovait.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. *Füredi-dij.* 1200 k. 2000 m.
1. Gr. Esterházy B. 3é *Boka* 66 kg. lov. Bruk
2. Jankovich-Bésán Gy. 3é *Halloh II.* 68 » Szemere
3. Gr. Orssich P. 3é *Spezi* 64½ kg. » Pejacsevich

Futott még: Hogy volt 70 kg. (Jóny) és Cowboy 72 kg. (báró Szentkereszty).
Küzdelem után 2 hosszal első, 3 hosszal harmadik — *Tot.*: 10 : 48, helyre 25 : 41, 32.

II. *Fonyódi-dij.* 1200 k. 2400 m.
1. Gr. Orssich P. pher. *Boba* 66 kg. lov. Krause
2. Folberth J. pher *Ariman* 60 kg. » Folberth
3. Gr. Pejacsevich A. sk. *Dragina* 58½ » Riedl

Futott még: Fakati 65 kg. (lov. Rauss), Hü 60 kg (Mr Bruk.) Könnyen 3 hosszal első, rossz 3-ik. — *Tot* 10 : 16. Helyre: 25 : 33, 41.

III. *Fehérmegyei akadályverseny.* Handicap. Tiszteletdij és 1000 k. 4800 m.
1. Jankovich-B. Gy. 4éstpk *Sötét* 64½ lov. Szentkereszty
2. Mravik P. 4é sk. *Rozmaring* 64½ » Krause
3. Gr. Merveldt M 5é stpk. *Pretória* 60 » Rauss

Futott még: Bezigue 70 kg. (lov. Folberth).
Küzdelem után félhosszal első, egy hosszal harmadik. — *Tot.* 10 : 49, helyre 25 : 41, 34.

IV. *Badacsonyi dij.* Gátverseny. 1200 k. 2400 m
1. Gr. Schönborn 3é sh. *Grinzinger* 64 lov. Szemere
2. Mravik P. 3é stpm. *Humor* 64 kg. » Krause
3. Gr. Orssich P. 3é ph. *Boba* 64 kg. » Mr. Bruk

Küzdelem után ½ hosszal első, rossz harmadik. — *Tot.*: 10 : 14.

V. *Eladók versenye.* 1000 k. 1200 méter.
1. Gr. Orssich P. 3é sm *Becsvágy* 69 kg. lov. Pejacsevich
2. Mravik P. 3é pm *Menykő* 69 kg. » Krause
3. Gr. Schönborn F. 4é *Earl* 67½ kg. » Szemere

Futott még: Lejda 63½ kg. (Mr. Bruk), Fuss 72 kg. (Gr. Eszterházy A.), Divonne 70½ kg. (Folberth) Könnyen 3 hosszal első, 3 hosszal 3-ik. — *Tot.* 10 : 20, helyre 25 : 38, 63.

VI. *Tihanyi handicap.* 1200 k. 2400 m.
1. Gr. Eszterházy B. 4é. *Berta* 69 kg. lov. Mr. Bruk
2. Bogyay A. 3é. pm. *Wawel* 62½ kg. » Folberth
3. Mravik P. 3é. *El-Batidor* 62 kg. » Krause

Futott még: Tosti 71 kg. (Szemere), Felicitas 68½ kg. (gr. Pejacsevich.) Biztosan 1 hosszal első, 2 hosszal 3-dik. — *Tot.*: 10 : 55, helyre 25 : 88, 120.

Karlsbadi lóversenyek.

(Negyedik nap, julius 13.)

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

A mai napon elég szép mezőnyök voltak. A nap legnagyobb diját két istálló osztja meg.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. *Eladók versenye.* 2000 kor. 2000 m.
1. Mr. Redgrey 5é. *Charmant* 59½ lov. Bonta
2. Lov. Lederer S. 3é. sm. *Sajó* 50½ » Slack
3. Mr. C. Wood 4é. pm. *Fülöp* 55½ » Holmes

Biztosan 1 hosszal első, ¾ hosszal harmadik. — *Tot.* 10 : 16.

II. *Ficherni dij. Gátverseny.* 3000 k. 2400 m.
1. Gr. Trauttmannsdorf *Axiom* 63 kg. lov. Lawton
2. Mautner V. sk *Lucie* 63 kg. » Poole
3. Hg. Taxis M. G. fk *Godiche* 63 kg. » Williamson

Futott még: Tó-Almás 63 kg. (Nigthingall), Marienburg 63 kg. (Huxtable), Princess Flo 63 kg. (Brown) Fahr' dahin 63 kg. (Slinn).
Könnyen 4 hosszal első, 5 hosszal 3-dik. — *Tot* 10 : 318, helyre 50 : 179, 68, 60.

III. *Franzensbadi dij.* Államdij. 4000 k. 2000 m
1. Br. Springer G. *Mindegy* 63½ kg. lov. Taral
2. Königswarter *Lumpacius II.* 48½ kg. » Bonta
3. † Hg. Auersperg F. 5é *Fakir* 58½ kg. » Adams
3. † Blaskovich E. Pusztabijó 50½ kg. » Holmes

Futott még: Babér 48½ kg. (Slack).
Biztosan nyakhosszal első, 3 hosszal 3-ik. — *Tot.* 10 : 20. Helyre: 25 : 62, 89.

IV. *Egerlandi dij.* 30.000 k. 1200 m.
1. †Br. Königswarter *Belle of Hernals* 53 lov. Adams
1. †Mr. Lincoln sm. *Fertő* 53 kg. » Slack
3. Mautner V. pk. *Angola* 51½ kg. » Southey
4. Br. Springer G. sm. *Willemer* 53 kg. » Taral

Futott még: Gyöngyvirág 53 kg. (Holmes), Julian 53 kg. (Gilchrist), Piszlicsár 53 kg. (Wilton), Hegan 53 kg. (Harway).
Holtversenyben első, 3 hosszal 3-ik, nyakhosszal 4-ik. — *Tot.*: 10 : 12, 40. Helyre: 25 : 72, 85, 142.

V. *Kétévesek handicapja.* 3000 k. 1000 m.
1. Blaskovich sk. *Dallos lány* 60 kg. lov. Holmes
2. Herzog M. sk. *Galiba* 51½ kg. » Gilchrist
3. Mautner V. sk. *Tepla* 52½ kg. » Southey

Futott még: Ismét 60 kg. (Slack), Franko 60 kg. (Bulford), Morel 57½ kg. (Taral), Kintornás 56 kg. (Gray), Pörge 54 kg. (Adams.)
Könnyen 2½ hosszal első, fejhosszal 3-ik. — *Tot.*: 10 : 126; helyre 50 : 327, 217, 95.

VI. *Schlossbergi akadályverseny.* Handicap. 3000 kor. 3200 m.
1. Mr. Lincoln 4é pm. *Taeskó* 60 kg. lov. Slinn
2. Mautner V. 5e pk. *Tiamo* 68½ kg. » Poole
3. Br. Breidbach id. sk. *Edelweiss* 67½ » Reiss

Futott még: Corelli II. 75 kg. (Williamson), Gut genug 63 kg. (Huxtable), Tudor 62 kg. (Moran).
12 hosszal első, 15 hosszal 3-ik. — Totalisatőr a VI. futamról nem érkezett.

GYÁSZROVAT.

Schüller Lipót fővárosi előkelő kereskedő ma 89 éves korában meghalt. Az elhunyt a főváros kereskedővilágának tisztelt tagja volt, ki fiatalabb korában az irodalmi téren is müködött.

KÖZGAZDASÁG.

Vizierőink ipari szempontból.

A folyton ismétlődő bányász-sztrájkok miatt az ipar mindjobban kezd a kőszéntől függni. A kőszén drágulása fokozza az előállitási költségeket és csökkenti az iparczikkek kelendőségét annyira, hogy már sürgősen kell gondolkoznunk a felett, vajjon állanak-e rendelkezésünkre olyan eszközök, a melyek — ha nem is tudják teljesen megszüntetni — de legalább a természetes mértékig redukálhatják az iparnak a kőszéntől való függését.

Az angol iparosok és mérnökök egyesületének 1864 évi rendes évgyülésén az egyesületi elnök, *Armstrong* nagyhirü mérnök megnyitó beszédében azt bizonyitotta, hogy ha Angliában a kőszénszükséglet ugyanabban a mértékben emelkedik továbbra is, mint a milyen mértékben addig emelkedett, akkor az ország kőszénkészlete kétszáz év mulva teljesen kimerül. Hogy mégis megvigasztalja a jelenvolt iparosokat, ráutalt végül arra, hogy Anglia gyarmataiban, legkiváltképen pedig Kanadában, olyan gazdag vizierők vannak, hogy a gyorsan fogyó kőszénért a kielégitőnél is nagyobb kárpótlást nyujtanak.

Azóta, hogy ez a beszéd elhangzott, 38 év mult el. Ez idő alatt a szénszükséglet részint az ipar, részint pedig a kereskedelmi és haditengerészet rohamos fejlődése következtében hallatlanul megnövekedett. Angliában azt kezdték hangoztatni, hogy szükség volna *szénkiviteli tilalomra.* Ez a közhangulat még az angol parlamentet is érdekkörébe vonta annak a törvényjavaslatnak a révén, a melynek az volt a tárgya, hogy a szénkivitel vámmal terheltessék. Egyidejüleg figyelemre méltó törekvés kezdett mutatkozni a szén gazdaságosabb felhasználása érdekében is. Gőzgépeket és gőzkazánokat kezdtek szerkeszteni és szerkesztenek most is, a melyekkel folyton nagyobb és nagyobb szénmegtakaritás érhető el, de a fejlődéssel párhuzamosan a szénből is évről-évre több kell, ugy, hogy ha Európa több államai még távol is állanak attól az időponttól, midőn szénbányáik kimerülése már nyomasztólag kezd hatni, a bölcs előrelátás mégis azt követeli, hogy tanulmányozzuk azt a kérdést, hogy miképen volna az ipar kiszabaditható abból az aggodalmas helyzetből, a melybe a kőszéntől való függése kapcsán jutott.

E kérdés tanulmányozásánál először is arról van szó, hogy a különféle iparágakat két főkategóriába soroljuk. Az első kategóriába azok tartoznak, a melyeknél a hő az üzem egyik föltétele. Olyanok például a chemiai gyárak, üveghuták stb. szóval azok, a melyek a kőszén alkalmazását nem nélkülözhetik. A második kategóriába azok tartoznak, a melyek üzeméhez mechanikai erők szükségesek, a melyek tehát a kőszéntől annyival inkább függetlenithetik magukat, mert ezt a függetlenséget a vizierők különben is biztositják számukra. *A vizierő van arra hivatva, hogy a kőszenet sok iparágnál helyettesitse.*

Vizi erők alkalmazásáról lévén szó, mindjárt első sorban az a kérdés merül föl, hogy vajjon van-e Magyarországon annyi vizi erő, mint a mennyit állandó gőzgépek helyettesitése és az ujonnan épülő ipartelepek megkivánnának. Vizi erőinkről jelenleg még nincs kimutatás, — a földmivelési miniszterium vizrajzi osztálya most alaposan és részletesen dolgozik ennek összeállitásán, — sőt még folyóink vizmennyiségéről sincs részletes tudomásunk. Mégis közelitő képet alkothatunk magunknak Magyarország vizi erőiről, ha a következő elméletet elfogadjuk számitási alapul. A legalacsonyabb vizállások idejében a magyarországi folyóvizek a Dunába 320 köbmétert szállitanak és ez a vizmennyiség az egyes folyók között a következőképen oszlik meg:

Vág	68 m³
Nyitra	5
Garam	12
Tisza	200
Olt	21
Rába	14
Összesen	320 m³

Ha motorikus felhasználás szempontjából számitáson kivül hagyjuk a hajózható folyó részeket, akkor az emlitett 320 m³ vizmennyiség erőszolgáltatásra csak ott vehető igénybe, a hol nem érte el a folyók hajózható részeit. A motorikus használhatóság tehát 150—350 méter tengerszin feletti magasságnál veszi kezdetét, és — éghajlati viszonyainkra való tekintettel — egészen 700—800 méter magasságig terjedhet. Tehát 750—250=500 méter átlagos magasságkülönbség marad számunkra, mint esés. Ezen a magassági rétegen belül az emlitett 320 m³ viz 160 millió méterkilogrammnyi mechanikai munkát képvisel, a mi 1·6 millió (100 méterkilogrramm-mal számitott) nyers lóerőnek felel meg. Azért számitunk nyers lóerőkkel, mert a fölhasználás alatt a rendelkezésre álló elméleti lóerők 25%-a ugyis elvész, minek következtében a gyakorlatban 100 méterkilogrammos nyerslóerők lépnek a 75 méterkilogrammos elméleti lóerők helyébe. *E szerint 1·6 millió használati lóerő áll rendelkezésünkre.* Ez a mennyiség a valódinál sokkal kevesebb és Magyarország változatos terepviszonyai miatt nincs is egyenlően eloszolva. Legnagyobb része — Magyarország északi tájain — a Kárpátok völgyére esik. Mindenesetre sokkal nagyobb ez a vizierőmennyiség annál, a mennyit akár a legmeszszebb ágazó ipar megkövetelhet, mert elegendő volna arra, hogy legalább 1000 gyárat lásson el átlag 1000 lóerővel.

Ennek a vizierőnek a nemzetgazdasági értéke leginkább a következőkből tűnik ki. A gőzgépeknél 1 lóerő fejlesztéséhez óránkint 1 kg. kőszén, vagy 1·7 kg. barnaszén szükséges. Ha évente 300 munkanapot veszünk számitásba, 10 munkaórával naponkint, arra az eredményre jutunk, hogy egy éven át 1 lóerőnek 3000 kg. szén, tüzetesebben 3 tonna kőszén vagy 5·1 tonna barnaszén felel meg. Ha elképzeljük, hogy az előbb számitott 1·6 millió vizlóerő föl volna használva, az *évente 4·8 millió tonna kőszén, illetőleg 8·2 millió tonna barnaszén megtakaritását jelentené.* Az összes vizierők fölhasználása esetén ennek a szénmennyiségnek a pénzértékével redukálódnának az ipartelepek üzemköltségei.

A vizierők fölhasználása a gazdaságiak mellett értékükben meg sem becsülhető előnyöket is nyujtana. Ott, a hol vizierőkkel dolgoznak, a lakosság meg van kimélve a gőztől, füsttől, piszoktól, sőt az óriási zajtól is. Ott ki vannak zárva a kazánrobbanások és ez oldalról a munkásokat nem környékezik elkerülhetetlen veszélyek. E mellett a gyárépületek tüzveszélye is lényegesen csökken.

Ez alkalommal az a kérdés is fölmerül, hogy beszerezhetők-e Magyarországon olyan hydraulikus motorok, a milyenek a vizierők felfogásához föltétlenül szükségesek? Erre az a válasz, *hogy Magyarország épen e tekintetben minden más államnál előbbre van. Van gyártelepünk, a melyik olyan turbinákat késziţ, hogy azokat hydraulikus hatásfok dolgában egy külföldi gyár készitményei sem muljàk felül.* E gyár világhirnek örvend, külföldre is a legtöbb nagy turbinát ez szállitotta.

A vizierők fölhasználhatásának két fontos előföltétele van; az egyik a hegyi patakok szabályozása, a másik pedig olyan irányu, észszerü erdőgazdálkodás, hogy — a vizierők megtartása végett — a kopár hegyoldalak befásitására gond fordittassék. Az észszerü erdőgazdálkodás, névleg az erdősités jelentősége vizrajzi szempontból nem abban keresendő, mintha az befolyással volna az évi csapadék mennyiségére, mert az nem áll, — hanem abban, hogy az erdőboritotta vidékeken a lehulló csapadék nem juthat gyorsan lefolyásra és hosszabb ideig táplálja a forrásokat, mint az erdőségektől megfosztott, kopár hegyvidékeken. Az erdősitések mérsekelnék az árvizeket, a bővebben és huzamosabban táplált források pedig gyarapitanák a folyók és patakok kis vizeit, ugy hogy a legnagyobb és a legkisebb vizek közötti különbség nem fajulna el a végletekig, mig ott, a hol nem törődve a természet törvényeivel kipusztitották, a szomoru következmények már is rettentő módon jutnak kifejezésre.

Kivánatos tehát, hogy mindazok, a kik e hazában ipartelepeket akarnak létesiteni, nagyobb figyelemre méltassák a vizierőket. A kormánynak pedig mindinkább kötelességévé válik, hogy az iparosokat e törekvésükben támogassa és hogy intenziv erdőmüveléssel és a folyószabályozásokkal a vizierők állandóságát biztositsa.

Jassniger Jakab,
okl. mérnök.

IPARÜGYEK.

— **Az alföldi vasutforgalom javitasa.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara nemrégiben felirt a kereskedelmi kormányhoz, hogy az Alföld vasutforgalmát a Szeged—Nagyvárad közötti vonatközlekedés menetrendjének megváltoztatásával javitsa. *Lang* Lajos kereskedelmi miniszter a dolgot megvizsgálván, a kérelmet teljesithetőnek látta, s miről most értesitette is a kérelmezőket. Ugy a személy- mint az áruforgalom a mi iszter ez intézkedésével nagy lendületet nyert s az alföldi megyékben ez elhatározás örömet keltett. E változás az őszi vasuti menetrendbe lesz beillesztve.

— **A budapesti ipari munkaközvetitő intézetnél** a mult heti kimutatás szerint 5791 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve van, hiányzik azonban és munkát kaphat: helyben: 1 rostás, 8 stukatur nádszövő; vidéken, 8 ailvanyozó, 6 betonmunkás, 10 kőfejtő, 1 répaolajgyárhoz szakképzett vezető, 39 kádár, 41 bognár, 16 nyerges és fényező, 10 kosárfonó, 1 gombkötő, 1 müselyemfestő, 1 kelmefestő, 1 paplanos, 1 fazekas, 6 kályhás, 1 szücs, 4 kalapos, 1 czukrász, 1 mézeskalácsos, 2 késes, 1 szitás, 1 fémnyomó, 1 öntőmester, 2 puskamives. Keresnek továbbá: székfonónőt, vidékre 4 vasalónőt, 1 vendéglői szakácsnőt, fehérnemühimző- és varrónőket, 71 női derék- és aljvarrónőt, 24 kézileányt férfiszabósághoz. In sfiukat felvesznek: asztalos-, bádogos-, czipész-, fényező-, kárpitos-, kovács-, fa-esztergályos-, lakatos-, rézöntő-, férfi- és női szabómesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak; tanulóleányokat pedig: könyvkötők, doboz készitők, kalaposok, czipészek és varrodák. Jelentkezni kell az intézetben VIII. kerület József-körut 36. szám alatt.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Sertésüzlet. (Az első magyar sertéshizlaló-részvénytársaság tudósitása az *Egyetértés* számára.) Az üzlet élénkebb volt. — *Heti átlagárak*: Magyar válogatott áru 320—380 kgr. nehéz 109—110 f., 280—300 kgr. nehéz 106—108 f. Öreg 300 kgrammon tuli 100—104 fillér. Szerbiai 106 110 f., tiszta kilónkint, páronkint 45 kgr. életsulylevonással és 4% engedmény szokásos. — *Eleség arak*: Tengeri 10 60 korona. Árpa 12.80 k. Kőbányán átvéve. — *Helyi állomány*: Julius hó 4-én maradt 46055 darab sertés; ehhez felhajtás: belföldről 1031 drb. Szerbiából 1668 drb. egyéb államokból 2699 drb. Összes állomány: 48.754 darab. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 1183 drb, belföldre 1346 darab, Bécsbe 839 darab, osztrák tartományokba 522 darab. A szappangyárban feldolgoztatott: a szállásokban elhullott 1 darab, waggonokból kirakott hulla 1 darab. borsókásnak találtatott 12 darab. Összesen 3904 darab. Maradt állomány: 44.850 darab. — A részvényszállásokban 16821 darab van elhelyezve. Az egészségi és transitó-szállásokban maradt julius 4-én 4675 darab; ehhez felhajtás Szerbiából 1668 darab, összesen 6343 darab Elhajtás 2536 darab. Maradt állomány 3807 darab és pedig 3807 darab szerb. — Az egészségi szemlénél január 1-sejétől máig 244 darabot a fogyasztás alul kivontak és technikai czélokra feldolgoztak. — *Bécsi vasár*: julius 8-án. Felhajtás 12.013 darab sertés; köztük 4937 drb süldő. Az üzlet vontatott volt. Nehéz 96 100 f., középnehéz 86—94 f., süldő 70—92 f., 100 kilogrammonkint elevensulyban. — *Drezdai vasar*: julius 7-én. A vásáron volt 1575 drb sertés, a melyek 53—60 márkán keltek, elevensulyban. — *Berlini vasar*: julius 5-én Felhajtás 8861 darab sertés Az üzlet sima volt. Mecklenburgi 59—60, vidéki sertés 58—59, belföldi 55—57 márka.

Széna, szalma, takarmány. (*Fuchs* József nagykereskedő czég tudósitása az *Egyetértés* számára.) A hetivásáron *széna*- és *szalmában* kevés behozatal és közepes kereslet volt. — Eladatott: Középminőségü jobb és elsőrendü széna 1 80—2 80, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.80, szecska 2.25, per 50 kiló fuvaronkint házhoz szállitva. *Préselt széna* 3.——3 40, préselt szalma 1.40—1.60 korona 50 kilogrammonkint a józsefvárosi pályaudvaron.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Babuka mulat.** Nagyon kellemetlen meglepetésben részesitett egy párisi vendéglőst az ő hatesztendős leánykája. A vendéglőshöz egy csomó bankót hoztak, 1800 frankot, s a pénzt be akarta zárni a pénzszekrénybe. Ekkor valaki kihivta a szobából s a bankókat néhány pillanatra otthagyta az asztalon, a melyen a leánykája ült és azzal szórakozott, hogy illusztrált ujságokból kivagdosta a képeket. A mikor az apa pár percz mulva visszatért a szobába, látta, hogy Babuka egy ezer frankos bankóból kivágta a képeket. Kétségbeesve kiáltott a kicsikére:

— Az isten szerelmére, mit csinálsz gyermekem!

A kis leányka ráemelte apjára nagy csodálkozó szemeit és elragadó szelidséggel mosolyogva mondta:

— Babuka mulat.

Került pedig a Babuka mulatsága kerek ezer frankba.

Emberevők. Hajmeresztő dolgokat beszélnek a német guineai bennszülöttek kegyetlenkedéséről. A bennszülöttek a mult hónapban megtámadták Wolf Adolf ültetvényesnek a telepét s megölték az ültetvényes feleségét és néhány hónapos csecsemőjét. A rendőrcsapatok elfogták a gyilkosokat, a kik közül harminczat agyonlőttek és tizet börtönbe vetettek. A szigetbeli lakosok legnagyobb része emberhust eszik, igy nemrég is két fehér embert megsütöttek és megettek.

— **Az elzárt csacsi.** Páris egyik külvárosának piaczán a napokban mulatságos eset játszódott le. Miss Lizzie van *Buren*, egy new orleansi gazdag kereskedőnek elkényeztetett leánya néger szolgalnőjével szamárfogaton kiment a piaczra bevásárolni. Mialatt a bájos miss a bódékban töltötte idejét, a kis fogat ott maradt a néger leány felügyeletére bizva, a zöldséges kofák között. Történt, hogy a feketebőrü szépségnek gavallérja akadt, a kivel vigan tereferélve töltötte az időt. A csacsi ezalatt unatkozott. Már pedig régi dolog, hogy az unalom minden rossznak szülőanyja A csacsi is unalmában gonosz dologra határozta magát s mialatt a zöldséges kofa vevőivel volt elfoglalva, a jeles állat pompás reggelit rögtönzött magának. Jóizüen fogyasztotta el a retket, spárgát, répát, salátát és szamócát. Mire a kofa visszafordult, a csacsi már jóllakott A megkárosított asszony természetesen nagy lármát csapott s a misstől kártéritést követelt. A miss azonban nem volt hajlandó fizetni. Azt mondta, hogy miért nem vigyázott az asszony jobban a holmijára A rendőrök és a nagyközönség is beleavatkoztak s a dolognak az lett a vége, hogy a bájos misst, a néger hölgyet és a csacsit fogatostul együtt bekisérték a rendőrséghez. Hogy ez nem ment minden feltünés nélkül és hogy az utcza közönsége nagyon jól mulatott, az magától értetődik. A rendőrségen aztán a csacsit ott tartották zálogul, mig a miss papája ki nem egyenlitette a dolgot.

Napirend 1902 julius 14.

Naptár: Hétfő, julius 14. — Római katholikus: Bonaventura. — Protestáns: Bonaventura. — Görög-orosz: (julius 1.) K. és L. — Zsidó: Tham. 9. — Nap kel: 4 óra 2 perczkor, nyugszik: 7 óra 37 perczkor. — Hold kel: 2 óra 14 perczkor délután, nyugszik: 12 óra éjjel.

A pénzügyminiszter fogad d. u. 4 órakor.

A Nemzeti Szalon állandó nyári kiállitása (Ferencziek-tere 9. sz.) d. e. 9-től este 7 óráig. Belépődij 50 fillér.

Nemzeti Muzeum: Természetrajzi tár délelőtt 9—1 óráig. — A többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Technológiai Muzeum d. e. 9—1 óráig.

Kereskedelmi Muzeum a városligeti iparcsarnokban d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6 óráig.

Közlekedési Muzeum a Városligetben d. e. 9—12 d. u. 2—6 óráig.

A szerkesztésért felelős:
Szász József.

SZINHAZAK és MULATSÁGOK.

BUDAI SZINKÖR.
Budapest, 1902 julius 14 én.
A kereszt jelében.
Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Budapest, 1902 julius 14-én.
A demokrata.
(Kurucz Lába Mer)
Kezdete 7½ órakor.

A többi szinház zárva.

A Budai szinkör műsora: Kedden: Lámpa az ablakban. Szerdán: Lámpa az ablakban Csütörtökön: Nap és Hold. Pénteken: Lámpa az ablakban Szombaton: Ernani. Vasárnap: d. u. Hamupipőke, vagy: az aranypapucs meséje, este Felhő Klári.

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárában. **Budapesten, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 43910

Államszámviteltani
vizsgálatra sikerrel előkészitek, vidéki megkeresésekre válaszolok. Bácskai, József-körut 22., II. em. 17. 44181

Uj házba
burczolkodók mielőtt uj lakásukba lakni mennek, okvetlenül forduljanak a **szárító-fütési vállalathoz** (Pannonia-utcza 2/b), mert minden uj házban a szobák többé-kevésbbé **nedvesek és igy egészségtelenek.** 44180

Hasmenést
gyermekeknél és felnőtteknél biztosan megszünteti **Sztraka tanninescsokoládéja.** Egy drb 40 fill. Kapható minden gyógyszertárban. 44178

Kerités.
Több száz méter jó karban levő deszka kerités-oszlopokkal megvételre kerestetik. Ajánlatok **„Deszka-kerités“** czim alatt a kiadóhivatalba czimzendők. 11743

Szépirást
(magyar és németet) és középiskolai tantárgyakat tanit hoszszabb gyakorlattal biró okleveles tanitó igen jutányos feltételek mellett. Czim: Bártfai M. Király-utcza 8., I. em. 45. 11880

Ajtók, ablakok,
vasredőnyök,
használtak és ujak, teljesen felszerelve, igen olcsón kaphatók
WIENER A. utódánál
Budapest, IX., Üllői-ut 123/e a régi vámmal szemben. 44025

Mad. **M. WEISS**
Bécs, 42901
I., Neuer Markt 8.
osztrák császári
és Luxemburg nagyherczegségi udv. szállitó. Ő felsége a württembergi királyné udv. szállitója.

Párisi füzők (corset)
12 éremmel kitüntetve.

31018/1902. sz.

Örökeladási hirdetmény.

A magyar vallásalap tulajdonát képező és a barsvármegyei Nagy-Lüle község határában fekvő, az örökeladási feltételekben részletezett mintegy 190 433/1600 holdas u. n. „Somogyfai“ birtoknak örök eladása iránt **folyó évi szeptember hó 11-ik napjának déli 12 órájakor,** a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszterium IX. ügyosztályában (V. ker. Vadász-utcza 33.) zártajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel és a bánatpénz letételét igazoló nyugtával ellátott zárt ajánlatok a fentjelzett nap **délelőtti 10 órájáig** az alulirott miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (V. ker., Hold-utcza 16.) nyujtandók be.

A részletes örökeladási feltételek a közalap. főtisztségnél Vág-Sellyén és ezen miniszterium segédhivatali főigazgatójánál a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Budapesten, 1902. évi junius havában.

44150 A vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium.

1000 drb perzsa szőnyeg
feltünő olcsó áron eladó a
Budapest, Ujvilág-utcza 21. sz. a.
levő
állandó butorkiállitásban.
Ugyanott 44149
használt butorok, garniturák és csillárok kaphatók.
Telefonszám 17—77.

TARCSA-GYÓGYFÜRDŐ
Vasmegyében.
Glaubersó tartalmu szénsavdus vasforrások.

A legujabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványviz, valamint vaslap-fürdők. Kellemes, hüvös egaly; a kényelem minden igényeinek megfelelő olcsó lakások; villamvilágitás, 2 jó vendéglő, gyógyszertár, naponta kétszer zene; szép kirándulások. A női szervek bántalmai, sápkór, vérszegénység, továbbá a légzési és emésztési szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május 18-tól szeptember 20-ig.

Az évad kezdettől **junius 15-ig és augusztus 15-tol szeptember 20-ig tetemesen olcsóbb árak.** Felvilágositással szolgál és kivánatra prospektust küld a fürdőigazgatóság. **Állandó fürdőorvos dr. Rohrer Aladár** t. m. főorvos. **Tarcsai Károly-forrás** különösen mint övszer járvány esetén ivóvizül ajánlható. Megrendelések Tarcsa fürdőigazgatóságához és Budapesten Edeskuti L. cs. és kir. udvari szállitóhoz (V., Erzsébet-tér 8. sz.) intézendők. **Posta- és távirdaállomás helyben. Vasuti állomás Felső-Eör, a Szombathely-Pinkafői vonalon,** honnan a 30 percznyire (5·6 kimt.) fekvő fürdőbe a közlekedést kényelmes bér- és társaskocsik (omnibuszok) tartják fenn; 1 négyüléses bérkocsi ára 4 K. 50 fill. társaskocsin 1 hely 80 fill.

Jegyek válthatók a vasuti kalauznál **Szombathely és Felső-Eőr között.** 43626

Szülők figyelmébe

Intézetünk **f. é. augusztus hó 1-től** lehetővé teszi minden szülőnek, különösen a kisiparosnak, kiskereskedőnek, köz- és magánhivatalnoknak és a munkacsaládoknak, hogy **külön biztositás nélkül** a maga és gyermekei jövőjéről a legalkalmasabb és legolcsóbb módon gondoskodhassék.

16 éves évtársulataink

egykoronás heti befizetésekkel alkalmasak, tekintélyes tőkegyüjtésére és kitünő befektetésre.

A gyermekbiztositás minden neme, **leány- és fiubiztositás, kiházasitási és katonai szolgálat esetre való biztositás,** valamint **a család ellátására és nyugdijélvezetére szóló biztositás** helyett, a legmelegebben ajánlható a tőkegyüjtés ezen módja, mely mellett **a tag az intézet egész hasznában részesül és befizetett pénzének teljes összegét kamatokkal,** illetve nyereséggel együtt fölmondás mellett **bármikor fölveheti, sőt olcsó törlesztéses hitelben részesül.** — Tagjaink ezen felül megbizásaik alapján az **Első Magyar Általános Biztositó Társaságnál** külön dij fizetése nélkül halál esetére is, biztosittatnak akként, hogy halál esetén a további fizetés megszünik, a kedvezményezett azonban az egy üzletrész **teljes értékét, körülbelül 1200 koronát** kapja meg. A biztositási dijakat intézetünk fizeti a sajátjából, — Prospektussal szivesen szolgál a 44114

Budapest Székesfővárosi Takarékszövetkezet
VI., Teréz-körut 6. szám.
Fölvilágositás nyerhető és beiratkozás eszközölhető naponta délelőtt 9—12 és délután 3—5 óráig.

Titkos betegségek gyógyitására legjobban ajánlható ezen **tapasztalt speczialista,** kinek rendelésein a beteg csakis oly kipróbált gyógyitómódokban részesül, melyeket mindig sikerrel alkalmazott **számos évi kórházi** és magángyakorlatában.

Med. univ. **Dr. FABINYI**
emerit kórházi orvos — Specialista
gyorsan és alaposan gyógyit bármily régi és makacs
titkos betegséget
(**hugycsöfolyást sebeket, syphilist stb.**).
Impotentiát (férfiui gyengeség)
még idősebbeknél is meglepő eredménynyel, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül.
Levelekre dijtalanul válasz. Kivánatra gyógyszerek.
Rendel: d. e. 9—3-ig; este 6—8-ig.
Budapesten, Erzsébet-körut 12. szám, félemelet.
(Bejárat a lépcsőnél. — Külön várótermek.) 43900

BUTOR
részletfizetésre
vagy **meghatározott időre** szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.
Felvilágositással szolgál
VARGA IGNÁCZ
hitelfőnök 44135
Budapesten,
IV., Koronaherczeg-u. 2.
Kigyó-tér sarkán
butor-raktárban.
A legujabb árjegyzéket több mint 457 képpel 25 krnak bélyegben való beküldése ellenében franco küldjük.

Ha izzad,
ha viszket a teste, ha sömörös, ha bőrkiütései vannak, ne csináljon semmit, csak egy tégely
ERÉNYI-féle
Ichtiol-Salicylt
vegyen. Szagtalan.
Ára 3 kor. utasitással.
Postán szétküldi és kapható 43651/3
Diana gyógyszertár
Budapest,
Károly-körut 5. szám
(Dob-utcza sarkán).

NÉHÁNY SZÓ
A TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltünően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelmüség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyü állapot megszünjék. Kell lenni valakinek, a ki a fiatalságot a nemi életről jóakarattal, őszintén és behatóan felvilágositsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajaikat bátran, tartózkodás nélkül és bizalommal elmondhassák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a nemi életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és az esetleg már meglevő bajokon is tud segiteni, akkor majd megszünik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasztos hivatásu és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hirü intézete (Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a nemi életről felvilágositást, a hol a beteg vére és testnedvei megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a kóranyagoktól, lelki kinjai megszünnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegen biztos és teljes eredménynyel használt gyógymódnál fogva a monarchiában uttörő és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyitja már sok év óta Dr. Palócz az ő speciális gyógymódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bujakóros sebeket, hugycső-, hólyag-, ideg- és hátgerinczbajokat, az önfertőzés és szifilisz utóbajait, magömlést, elgyengült férfierőt (impotenciat), aranyeret, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levelére kimeritő titoktartó választ (a levélbe csak válaszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kivánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszerekről is gondoskodik. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Czim: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10. 43117

Magyar Könyvtár Szerkeszti RADÓ ANTAL

Kiadja:
LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedése

Egy-egy szám ára 30 fillér.
Minden füzet egyenként kapható.
Teljes jegyzék minden könyvkereskedésben kapható.
Az eddig megjelent számok részletfizetésre is kaphatok

A juniusi sorozat a következő:

Shakspere. Romeo és Julia. Forditotta Telekes Béla. **288—289.**
A szerelem örökszép tragédiajának kiváló uj forditása, a forditó jegyzeteivel.

Jókai Mór. Petőfi Sándorról. **291.**
Jókainak Petőfi Sándorról irott visszaemlékezései. Nagyérdekü olvasmány s egyuttal jelentős forrásmunkája Petőfi életének.

Ignotus. Változatok a G húron. **292.**
A jeles iró legszebb prózában irt költeményeinek gyüjteménye.

Megrendelhetők LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)
CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN, BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM.
és minden könyvkereskedésben.

Magyar királyi államvasutak.

92198/1902 szám.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a bánhidai állomáson létesitendő magasépitményi munkák végrehajtására.

A létesitendő munkák a következők:

1. Egy négy állásos mozdonyszin tisztitó gödrökkel és aknákkal.
2. 8 darab külső tisztitó gödör daruaknákkal.
3. Egy szénraktár.
4. Egy földszintes laktanya épület.
5. Egy emeletes lakóház.
6. Egy anyagszertári épület.
7. Egy munkás árnyékszék.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (VI. kerület, Teréz-körut 56. szám III. emelet 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb **1902. évi julius hó 30-án déli 12 óráig** nyujtandók be alulirott igazgatóság épitési és pályafentartási főosztályában (Budapesten, VI. kerület, Teréz-körut 56. sz. II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyujtandók be:

„Ajánlat a bánhidai állomáson létesitendő magasépitményi munkákra.“

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok benyujtását megelőző napon, vagyis 1902. évi julius hó 29-én délelőtt 12 óráig 3400 korona azaz háromezernégyszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapesten, VI. ker., Andrássy-ut 75. sz., földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Budapest, 1902. évi julius hóban.

Az igazgatóság.

1250 (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8., az „Egyetértés“ körforgó-gépein.